

LAISVĖ
Bi-weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 718

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN BI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dvisavaitinis

Jungtinės Valstijos \$12.00
Kanadoje \$15.00
Kitur užsienyje \$15.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 25 centai

PRICE 25 c.

NO. 6

★ ★ ★ ★ ★ PENKTADIENIS, KOVO [MARCH] 15, 1985

OZONE PARK, N. Y. 11417

★ ★ ★ ★ ★

74-IEJI METAI

KRISLAI

Jie nepralaimėjo!
Valstybės rankose
Policija, gaisrai...
Seimyna Harleme...

Britanijos angliakasiai grįžo į kasyklas. Jie sugrįžo po ilgo sunkaus streiko, sugrįžo neatsiekę savo reikalavimų, bet sugrįžo ne nuleidę galvas, o kovingai, su savo uni-ju vėliavomis, orkestrams grojant kovingus darbininkų himnus...

Anglijos, Škotijos ir Valijos angliakasiai-mainieriai iš seno turi pačias kovingiausias tradicijas. Jų priešakyje visuomet veikė darbiečių kairiausiojo sparno darbuotojai, o dažnai ir komunistai. Jie sugrįžo techniškai — pralaimėję, bet, kaip tai sakoma, dvasioje — nepralaimėjo. Kaip tas įvyko?

Britanijoje dabar iš viso yra apie 200,000 angliakasių. Thatcherio konservatyvė valdžia nori jų skaičių dar labiau sumažinti, uždarydama daugiau kasyklų. Kasyklos prieš dešimtmečius, kuomet darbiečiai buvo prie valdžios vairo, buvo nacionalizuotos. Konservatoriams labai norėtųsi anglies kasyklas iš viso uždaryti, nes nacionalizacija jų akyse yra komunizmas...

Kaip valdžia teisingai kasyklų uždarymą? Ji teigė, kad kasyklos "nepelningos". Bet pelningos ar nepelningos kam? Visi pripažįsta, kad anglis šaliai reikalinga. Visoj Anglijoje, Škotijoje ir Valijoje dar yra milijonai namų, kurie neturi kitokių apšildymo būdų, tik anglį, o Britanijos žiema yra kaulus edanti, šalta ir šlapia. Kasyklos, sako unija, turėtų būti modernizuotos, kaip tai daroma likusiame pasaulyje, o ne uždarytos. O jeigu jos ir būtų nepelningos, jos reikalingos. Paštas irgi nepelningas, bet niekas nedrįstų reikalauti uždaryti valdiškų pašto įstaigų ir jas perduoti privatiniam pelnui.

Kapitalizmo šalininkai nuolat kartoja, kad tik privatinio pelno motyvas žmones skatina gerai dirbti, kad taip vadinama "laisvosios iniciatyvos" santvarka žmones visu kuom aprūpina. Bet pažvelkime į kapitalistinį pasaulį, ir surasime, kad pats opiausias žmonių aprūpinimas nepalikta ir ten privati nėsė rankose. Imkime žmonių fizinį saugumą. Juk galėtų egzistuoti privatinės kompanijos, kurios už užmokėtinį garantuotų apsaugą nuo užpuolimo, vagysčių ir kitų pavojų. Bet vietoje privatinio rangu, tas saugumas visame kapitalistiniame pasaulyje yra valdžių rankose — per visokius valdžios, valstijų, savivaldybių policinius organus. Visame pasaulyje policija faktinai veikia komunizmo pagrindu: be atlyginimo iš tų, kuriuos ji aptarnauja.

Vienas didžiųjų žmonių pavojų yra, ir visuomet buvo — gaisrai. Kaip nuo gaisrų apsisaugoma? Ar egzistuoja kapitalistiniame pasaulyje privatinis pelno motyvas veikiančių gaisrų ap-

Michailas Gorbačiovas

Michailas Gorbačiovas gimė 1931 m. kovo 2 d. Stavropolio krašte, valstiečio šeimoje.

Netrukus po 1941-1945 m. Didžiojo Tėvynės karo, jis, turėdamas 15 metų, pradėjo savo darbinę veiklą. Dirbo mašinų-tractorių stoties mechanizatoriumi. 1952 metais įstojo į TSKP narius. 1955 metais baigė Maskvos valstybinį M. Lomonosovo universitetą (teisės fakultetą), o 1967 metais — Stavropolio žemės ūkio institutą ir įgijo mokslinio agronomo ekonomisto specialybę.

Nuo 1955 metų M. Gorbačiovas dirba komjaunimo ir partinį darbą Stavropolio krašte. 1966 metų rugsėjo mėnesį jis išrenkamas partijos Stavropolio miesto komiteto pirmuoju sekretoriumi. Nuo 1968 metų rugpjūčio mėnesio M. Gorbačiovas dirba TSKP Stavropolio krašto komiteto antruoju sekretoriumi, o 1970 metų balandžio mėnesį išrenkamas pirmuoju sekretoriumi.

M. Gorbačiovas — TSKP Centro Komiteto narys nuo 1971 metų. Buvo partijos XXII, XXIV, XXV ir XXVI suvažiavimų delegatu 1978 metais išrinktas TSKP CK sekretoriumi, 1979 metais — kandidatu į TSKP CK Politinio biuro narius. 1980 metų spalio mėnesį M. Gorbačiovas iš kandidatų pervestas į TSKP CK Politinio biuro narius. 6-11 šaukimų TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatas. Sąjungos Tarybos Užsienio reikalų komisijos pirmininkas. 10-11 šaukimų RTFSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas.

Michailas Gorbačiovas — žymus Komunistų partijos ir Tarybų valstybės veikėjas. Visuose postuose, kuriuos jam paveda partija, dirba su jam būdinga iniciatyva, energija ir pasiaukojimu, skiria savo žinias, didelį patyrimą ir organizacinį talentą partijos politikos įgyvendinimui, pasiaukojamai tarnauja didiesiems Lenino idealams, darbo liaudies interesams.

Naujos JAV ir TSRS derybos dėl ginkluotės

Geneva. — Nepaisant įvykių ryšių su TSRS vadovo Konstantino Černenkos mirtimi, derybos prasidėjo, kaip numatyta, pirma susitikus abiejų delegacijų vadovams, o vėliau — ir pilnomis delegacijoms.

saugos įstaigų? Ne, gaisrų apsauga yra vieša, veikianti komunizmo pagrindu: pagalba duodama nereikalaujant atlyginimo, ateina visur lygiai ir demokratiškai.

Žinoma, kalbant apie policiją ir, kaip ji demokratiškai aptarnauja žmones kapitalistiniuose kraštuose, mes kalbame tik apie vieną jos funkciją: tikrą žmonių apsaugą. Bet mes gerai žinome ir kitas jos funkcijas — vykdančią valdžios klasės užduotis, gniaužiant streikus, protestus ir t. t. O rasinių mažumų žmonės tikriausiai pažįsta policiją iš kitokio negu "aptarnavimas" taško: šeimyna Harleme, kurios psichiniai susirgusieji senutė policininkai nušovė vietoje, tikriausiai nekamba apie "aptarnavimą".

Kol kas abi pusės sutarė neskelbti viešai apie pasiekiamus pasitarimų rezultatus. Užsienio spauda rašo apie visuotinį pasitenkinimą, kad abidvi didvalstybės vėl susitinka prie bendro derybų stalo, toms deryboms nutrūkus prieš penkio mėnesių. Kaip žinia, tada derybas nutraukė Tarybų Sąjunga, protestuodama dėl JAV branduolinių raketų dislokavimo Vakarų Europoje.

Amerikos delegacijai vadovauja jos buvęs atstovas Helsinkio sutarties valstybių konferencijoje — Max M. Kampelman, atvykęs į Gėnėvą su devyniasdešimčia įvairių ekspertų. Jo padėjėju yra ankstyvesnis pasitarimų su TSRS dalį vis Paul Nitze. Tarybų Sąjungos delegacijai vadovauja Viktor Karpov, jo padėjėjais yra Julij Kvicinski ir Aleksej Obuchov.

Genevoje prasidėjusių JAV ir TSRS nusiginklavimo derybų delegacijų pirmininkai: dešinėje JAV Max Kampelman kalbasi su TSRS delegacijos vadovu Viktoru Karpovu.

Užsienis skiria didelį dėmesį įvykiams Tarybų Sąjungoje

Maskva. — Kaip susumuotai praneša oficiali agentūra Tass, užsienio masinės informacijos priemonės — spauda ir TV — didelį dėmesį skiria Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos Centro Komiteto neeilinio posėdžio nutarimams, išrenkant Michailą Gorbačiova partijos generaliniu sekretoriumi. Nurodoma, kad ta liūdna valanda, mirus TSRS vadovui Konstantinui Černenkai, tiek Gorbačiovas savo kalbose partijos CK plenumo ir gedulo mitinge Raudonojoje aikštėje, tiek partija, jos Centro Komitetas ir CK politinis biuras tvirtai pareiškia savo pasiryžimą eiti lenininio keliu. Tai reiškia, kad Tarybų Sąjunga vėl patvirtino savo pasiryžimą saugoti ir stiprinti taiką,

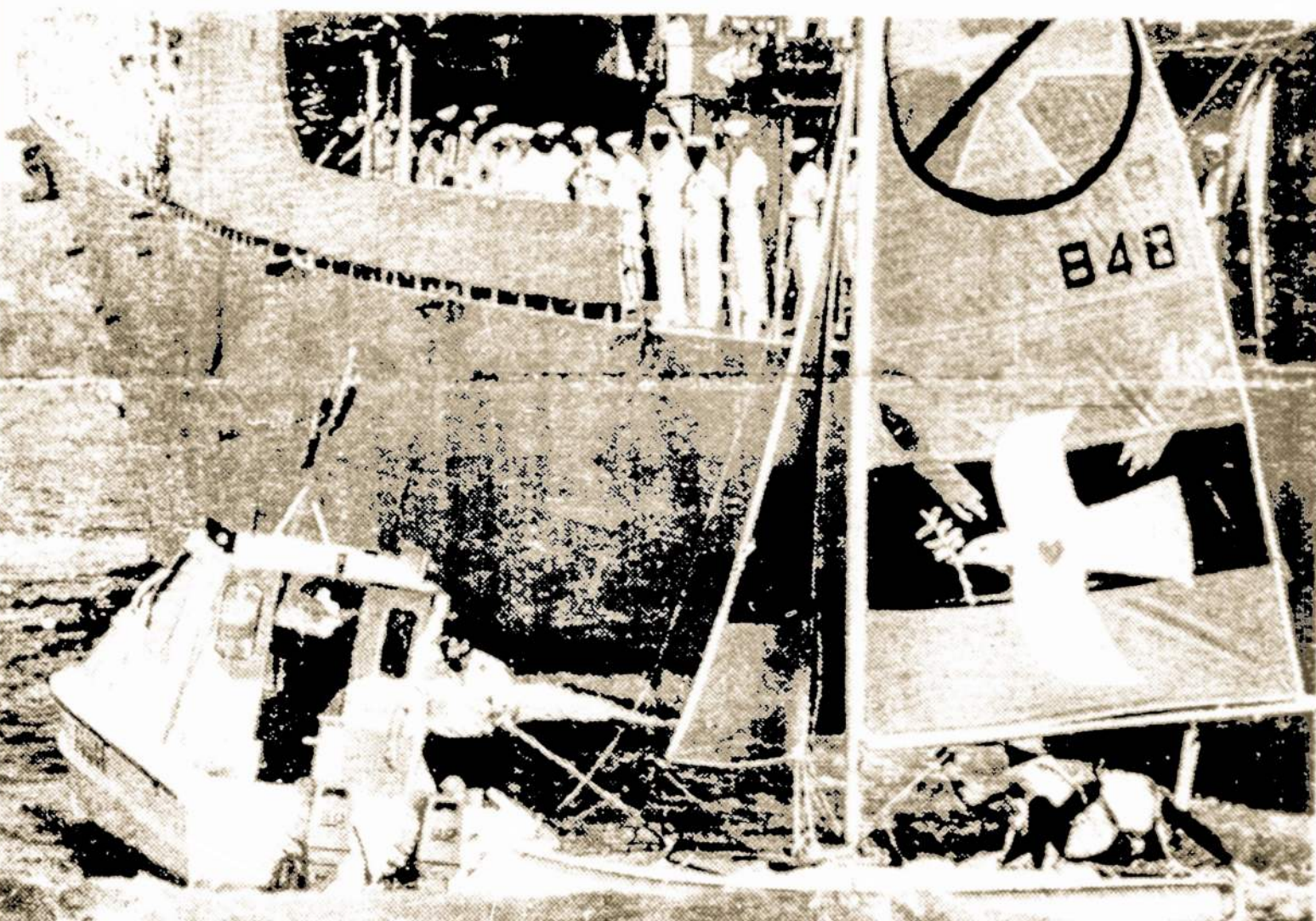
palaikyti gerus santykius su visomis šalimis taikingo sambūvio principu, lygiateisiškumo ir savitarpiai naudingo bendradarbiavimo pagrindu. Taip pat nurodomos ir Gorbačiovo pagrindinės mintys dėl santykių su JAV, kad TSRS nesiekia įgyti vienašališko pranašumo, nei karinės persvaros nei prieš JAV, nei prieš NATO šalis. Pabrėžiama, kad TSRS nori, kad būtų nutrauktos, o ne tęsiamos ginklavimosi varžybos ir todėl siūlo išaldyti branduolinių ginklų arsenalus, nutraukti raketų dislokavimą, užkirsti kelią kosmoso militarizavimui.

Užsienio spauda plačiai paminėjo Gorbačiovo, premjero Tichonovo bei užsienio reika-

lų ministro Gromykos susitikimus su užsienio delegacijų vadovais, atvykusiais dalyvauti Černenkos laidotuvių. Tarp tų delegacijų buvo Varšuvos sutarties valstybių vadovai, neprijungusių šalių ir kapitalistinių šalių vadovai.

Amerikos ir Vakarų Europos šalių spauda didelį dėmesį skyrė Gorbačiovo susitikimui su JAV viceprezidentu George Bush, atstovavusiu prezidentui Reaganui, kuris pareiškęs norą susitikti su Gorbačiovu Amerikoje. Amerikos spauda dabar spėlioja, kada tasai susitikimas įvyktų. Prileidžiama kad tai gali įvykti dar šį rudenį, jei Gorbačiovas atvyktų dalyvauti Jungtinių Tautų Generalinėje ansamblėje.

AUSTRALAI NEPATENKINTI JAV LAIVŲ VIZITU

Vaidzas iš Sydnejaus uosto, kur neseniai lankėsi JAV karo laivai. Nuotraukoje: policijos motorlaivis tempia burlaivius, kuriais protestuojantys prieš branduolinius ginklus buvo suplaukę į uostą pastoti kelią laivui "Buchanan".

Sios derybos prasidėjo po to, kai perėit sausio mėnesį susitikę JAV valstybės sekretorius George Shultz ir TSRS užsienio reikalų ministras Gromyka sutarė pradėti pasitarimus. Tė pasitarimai numatyti vykdyti trim grupėm; bus tariamasi dėl strateginio arba branduolinio nusiginklavimo, dėl vidutinio siekimo raketų nusiginklavimo Europoje ir dėl nusiginklavimo kosmose.

Tačiau Amerikos prezidento Reagano noras militarizuoti kosmosą vadinamu žvaigždžių karų programa stato Gėnėvos pasitarimus į rimtą pavojų. Reagano "žvaigždžių programa" jau pasmerkė daugelis Amerikos Vakarų sąjungininkų vadovų. Net ir D. Britanijos žinomas politinis veikėjas, buvęs premjeras Heath "žvaigždžių programa" pavadino brangiai kainuojančiu ir pavojingu ginklavimosi varžybų etapu. Kalbėdamas Karališkajame tarptautinių santykių institute, jis pareiškė, kad šitokie planai neišvaduos pasaulio nuo branduolinio ginklo, o pačiai Amerikai gali sukelti tik "saugumo iliuziją".

NATO kritikas laimėjo rinkimus

Boan. — Socialdemokratų partijos kairiojo sparno atstovas Oskar Lafontaine Searbruecken meras, netikėtai susilaukė laimėjimo rinkimuose į Saarlando seimelį. Sis 41-erių metų politikie-rius darbuojasi už tai, kad Federatyvinė Vokietija išstotų iš NATO. Vokiečių spauda rašo, kad šis jo laimėjimas žymiai sustiprins prieš NATO nusistačiusių kovotojų bloką.

Japonai prisimena 100,000 žuvimą

Tokyo. — Sio miesto gyventojai paminėjo liūdną sukaktį, kai prieš 40 metų, kovo 10 d., vos po vidurnakčio užskridę trys šimtai JAV bombonešių uždegė miesto centrą. Bombų sukeltų gaisrų metu žuvo šimtas tūkstančių gyventojų. Gaisrai buvo tokie dideli, kad liepsnos buvo matomos už 150 mylių. Daugiau kaip milijonas gyventojų liko be pastogės, o miesto komercinis centras buvo visiškai sunaikintas.

Svarbus pranešimas EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Laisviečių grupės — geriausios sąlygos!

Kaip jau rašėme, "Laisvė" suteikta teisė suorganizuoti kelionę į dainų šventę Lietuvoje. Siemet į šį gražų renginį mums leista pasiųsti dvi grupes po 30 žmonių. Yra dar vietų antroje grupėje, nors norinčių vykti atsirado daug — pirmiausia todėl, kad laisviečiams Lietuvoje sudaromos geriausios sąlygos, idomi kelionės programa, jie gali pabuvoti gimtose vietose, aplankyti gimines.

Grupės į dainų šventę išvyks liepos 16 dieną ir bus Lietuvoje iki liepos 29 dienos. Tie, kas norėtų dar vykti į dainų šventę, kreipkitės į

Aldoną Katinienę,
Tel. 718—296-0706

Dar viena "Laisvės" grupė į Lietuvą organizuojama rugpjūčio mėnesį. Jos dalyviai irgi galės aplankyti gimines, pabuvoti gimtinėse, pamatyti Lietuvoje gražiausias vietas. Bus išvykstama apie rugpjūčio vidurį. Visais kelionės reikalais kreipkitės į

Aldoną Katinienę,
Tel. 718—296-0706
skambinti po 8:30 P.M.
Direktorių Taryba

Mirė Konstantinas Černenka

Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komitetas, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas ir TSRS Ministrų Taryba su giliu liūdesiu pranešė partijai ir visai tarybinei liaudžiai, kad 1985 metų kovo 10 dieną 19 valandą 20 minučių su sunkios ligos mirė TSKP Centro Komiteto Generalinis Sekretorius, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas Konstantinas Černenka.

Konstantino Černenkos — įžymaus Komunistų partijos ir Tarybų valstybės veikėjo, ištvermingo kovotojo už komunizmo idealus, už taiką — vardas visiems laikams išliks tarybinių žmonių, visos pažangiosios žmonijos širdyse.

Sveikina Nikaragvos prezidentą

Brasilia. — Tarp daugelio užsienio vadovų Brazilijos prezidento inauguracijoje dalyvavo ir Nikaragvos prezidentas Daniel Ortega Saavedra. Vėliau jis buvo pakviestas pasakyti kalbą parlamento užsienio reikalų komisijoje, kur jam sukėlė ovacijas.

Nikaragvos prezidentas kalbėjo apie padėtį savo krašte ir kaltino JAV, kad jos nori padaryti vergus iš Lotynų Amerikos šalių. Jis sakė, kad yra dvi pagrindinės problemos; tai įsisikolinimas užsieniui ir JAV politika nuversti Nikaragvos valdžią.

Brazilijos įstatymų leidėjai karštai sveičiui pritarė, aiškindami, kad tai darą iš solidarumo Centrinės Amerikos šalims. Brazilijoje buvo įvestas pirmasis civilis prezidentas po ilgai užtrukusių karinių režimų. Ortega šį laimėjimą pavadino ne tik Brazilijos, bet ir visos Lotynų Amerikos laimėjimu.

LAISVĖ

LITHUANIAN
BI-WEEKLYPUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE
PUBLISHING SOCIETY, INC. ISSN 0044-703XPostmaster: Send address changes to
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.

Established April 5, 1911

Edited by "Laisvė" Editorial Board

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year \$12.00	United States, per 6 months . . . \$6.50
Canada, Lat. Amer., per year . \$15.00	Canada, Lat. Amer., 6 months . . . \$8.00
Foreign countries, per year . . . \$15.00	Foreign countries, 6 months . . . \$8.00

Nauja TSRS vadovybė

Naujasis vadovas, perėmė Tarybų Sąjungos vairą: Michailas Gorbačevas yra velionio Černenkos pareigose. Per vėliausius kelerius metus Tarybų Sąjunga neteko, iš eilės net trijų savo vadų: Brežnevo, Andropovo ir Černenkos. Tai yra eros pabaiga — gyvųjų pasaulį palieka senieji veteranai, kurie gimė dar tuo laiku, kai šalį valdė caristinis priespaudos režimas.

Vis mažiaubelieka žmonių, kurie patys dalyvavo Spalio revoliucijoje arba bent ją gerai prisimena kaip suaugo. Dar daugiau — vis mažėja ir skaičius žmonių, kurie pergyveno pilietinio karo kančias iš vėliau pirmojo dešimtmečio tarybinės santvarkos kūrimo entuziazmo. Dabar išrinktas vadovas dar jaunesnis — jis gi buvo nepilnametis, kuomet jo tėvynė su istorijoje nepalyginamu pasiaukojimu atmušė nacistinių žvėrių invaziją.

Tad — Gorbačevas yra tikra prasme — naujosios kartos žmogus, kartos, kuri jau buvo socialistinėje santvarkoje formuota. Bet tas dar nereiškia, kad toji karta prisimena savo kolektyvinę atmintį tą sunkų kelią, kurį pirmoji socialistinė šalis pasaulyje perėjo iki pasiekė dabartinio stovio: ji be abejo yra viena dviejų pasaulinio masto galinių, o kaip naujosios santvarkos pavyzdys ji dar vis teberodo gaires likusiam pasauliui, ypatingai kvojančiai liaudžiai taip vadinamajame Trečiajame pasaulyje — Lotynų Amerikoje, Azijoje, Afrikoje.

Pasaulis žino ir pasitiki, kad Tarybų Sąjunga kaip buvo, taip lieka taikos tvirtovė. Nežiūrint to, ką mūsų šalyje beskelbtų Pentagonas ir Baltieji rūmai, visas pasaulis, įskaitant ir ideologinius priešus, gerai žino, kad Tarybų Sąjungos pažadas, kad ji niekad nepradės agresyvio branduolinio karo, yra lyg priesaika, kuria galima pasitikėti.

Visas taiką branginantis pasaulis linki naujai TSRS vadovybei sėkmės tose pastangose. Mes taipgi linkime, kad mūsų prezidento Reagano, sekretoriaus Schultzo ir viceprezidento Busho pažadas, kad dabar bus bandoma eiti prie susitarimo, prie nusiginklavimo — neliktų tušti. Amerikos žmonės pagėdauja to nusiginklavimo vis karščiau ir su vis gilesniu ištikinimu, kad kitos išeities nėra. Tikėjime, kad derybos Ženevoje pagaliau pradės duoti rezultatus.

Naujoji Zelandija

Naujoji Zelandija, mažiukas kraštas toli kitoje žemės rutulio pusėje, labai įerzino Washingtoną: Naujosios Zelandijos darbietai valdžia atsisakė leisti JAV kariniam laivui įplaukti į jos uostus, nebent jo kapitonas informuotų N. Zelandijos valdžią, ar laivas veža branduolinius ginklus.

Naujoji Zelandija yra mūsų šalies sąjungininkė, priklausanti prie taip vadinamos ANZAC sutarties, į kurią įeina JAV, Australija ir Naujoji Zelandija. Iki šiol Amerikos laivynas elgėsi, lyg Australijos ir Naujosios Zelandijos vandenys priklausytų jai, ten buvo įplaukiama ir manevruojama net neatsiklausius — ir jei buvo atsisakoma, tai tik dėl formalumo.

Washingtonas toks piktas dėl N. Zelandijos valdžios elgesio, nes bijo, kad tas pasipriešinimas įdrąsins ir tokius abejojančius kitus sąjungininkus Europoje, kaip Graikija ir Belgija. Europos kraštai, kurie priklauso prie NATO, ne taip jau vieningai ir noringai šoks pagal NATO švilpuką. Graikija ypatingai rodo nemažai savarankiškumo, bet ne labai paklusnūs ir kiti. Prancūzija jau seniai vaidina savotišką rolę NATO sastate — ji ir dalyvauja ir nedalyvauja, sprendama apie kiekvieną akciją savotiškai. Kiti kraštai irgi velka kojas: Ispanija nenori bazių, Italija dvejodama, net Vakarų Vokietija vis dairosi į Rytus, bandydama, nepaisant Reagano, švelninti santykius. Ne veltui Washingtonas bijo, kad iš Naujosios Zelandijos atskrendančios bacilos užkrės ir kitus.

Farmeriai Washingtone

Washingtone, prie Baltųjų rūmų, prie Kongreso, prie nacionalinio paminklo vyksta demonstracijos, — iš visos šalies suvyko protestuotojai. Bet tai ne bedarbiai, tai ne juodieji, tai ne unijistai, tai ne jaunimas, ne moterys, o . . . vidutiniai Amerikos fermeriai, atvykę iš Vidurvakarių, iš Vakarų, iš Pietryčių . . . Taip, Amerikos fermeriai, taip vadinamos "vidurinės Amerikos" nugarkaulis, kurio vardu Reaganas ir jo sėbrai taip mėgsta kalbėti. Bet tie fermeriai suvyko — ne sveikinti arba Reaganą girti, bet — garsiai ir ryžtingai protestuoti prieš jo ekonominę politiką. Vienas fermerių mitingo kalbėtojas taip išsireiškė:

"Mūsų administracijai rūpi tik vienoki silosai — tai tie, kuriuose Pentagonas po visą kraštą laiko branduolinius ginklus. Bet kaip su mūsų silosais — tais, kuriuose laikomi grūdai? Reaganas turėtų suprasti, kad mūsų šalies stiprumas labiau priklauso nuo mūsų ekonominio gerbūvio, negu nuo tų begalinio skaičiaus ginklų . . ."

Farmeriai, pagaliau, išsijudino protestuoti, nes jie suprato, kad Reaganas yra didžiųjų plantatorių prietelius, kad nežiūrint jo patriotinių kalbų apie "šeimos šventumą", apie "Amerikos gyvenimo būdą", jam visai priimtina, kad vidutiniai Amerikos fermeriai subankrutuos, praras savo farmas, stos į eilę tų, kurie neturi ieigų, kitaip sakant —

Kas ką rašo ir sako

SPAUDA APIE GORBAČEVĄ

Amerikos žurnalizmo pasaulyje, kaip mes visi žinome, egzistuoja kategorija žmonių, kurie žinomi kaip "kremlinologai", (iš žodžių kremlius ir logos, "kremliaus pažinėjimas") tai yra, — "Tarybų Sąjungos reikalų specialistai". Ir ne tik spaudoje — tų "specialistų" mes randame ir įvairiuose universitetų specialiuose institutuose, tam tikruose "galvoji-mo centruose" ("Think tanks"), jau nekalbant apie žvalgybos centrus . . .

Visų tų specialistų vyriausiasis užsiėmimas yra spėlioti. Velioniai Černenkai sergant, mūsų šalies spaudoje buvo prirašomi ištisi puslapiai spėliojant, kas vykdys jo pareigas. Kiekvienas simptomas buvo smulkmeniškai išnagrinėtas — kas prie ko nuotraukose stovi ir t. t. Tai jau įprasta rutina. Kažkodėl JAV spauda daugiau spekuliuoja apie vidujinius įvykius Tarybų Sąjungoje, negu apie mūsų pačių šalį.

Dabar, Gorbačevui pradėjus partijos ir valstybės vairui vadovauti, "kremlinologai" knisai į visokias smulkmenas, bandydami spėlioti, koks gi jis bus TSRS vadovas, kokia bus jo politika.

Skaityt tuos visus analizes, klausantis jų per radiją ir televiziją, kartais net ima juokas. Viskas "analizuojama": Gorbačevas madingai apsirengęs? Gal jis labiau "pro-vakarietiškas". Jis, palyginamai, jaunas? Gal tai reiškia, kad jis labiau "anti-biurokratiškas" . . . Ir taip toliau ir taip toliau.

Idomu, kad įviliama ir jo žmona. Esa, ji labai madinga ir elegantiška (vienas laikraštis ją apibūdino kaip "Raudonąją Jackie Kennedy versiją" . . .), tad, ką tai gali

reikšti? Ogi, ji, be abejo, liberalė, modernaus meno mėgėja . . .

Kad tie įvairūs spėliojimai negali būti rimti arba tikslūs, visi gerai žino. Bet JAV spauda teisinasi, kad be jų negalima apsieiti, kad kaltė yra pačios Tarybų Sąjungos, stoka informacijos apie vadovų asmeninį gyvenimą, charakteristiką ir t. t., kad taip greitai ir laisvai nepranešama, kaip čia. Čia, pavyzdžiui, spauda ne tik smulkmeniškai visus informuoja, koks buvo kiekvieno prezidento Reagano mediciniškos egzaminų rezultatas, bet žurnalistai net gali skaitytojus informuoti, kad prezidentas dažnai kabineto posėdžiuose užsūnūstas ir vice-prezidentas Bush turi jį atbudinti! . . .

Mums atrodo, kad toji "laisvoji informacija" apie smulkmenas nereiškia, kad žmonės yra teisingai informuojami apie tikrai svarbius reikalus. Didžioji spauda, kuri pagrindiniai Reagano politiką remia (kad ir su tam tikra rezervacija) užtyli daug ką, kas tikrai gyvybiniui Amerikos žmonėms svarbu: kaip administracija žingsnis po žingsnio konspiruoja atimti visus iškovotuosius socialinius laimėjimus, kurių darbo žmonės atsiekė. Rimtesnįjį laikraščiai, kaip New Yorko "Times", Bostono "Globe" ir kiti spausdina analizę, bet masinio skaitymo labiau sensacingi laikraščiai, kaip New Yorko "News" ir "Post" (kuriuos skaito ne inteligentija, o darbo žmonės) Reagano vaizdą piešia, kaip drąsiau patrioto, ryžtingo mūsų šalies stiprintoją . . .

Tai gi, šalies "atvirumo" negalima matuoti tik pagal tai, teikiama informacijos apie smulkmenas, — svarbiau suprasti, kiek informuojama apie gyvybinius reika-

musiles su miestų bedarbių eilėmis. Farmeriai atbudo. Su laiku atbus ir kiti, kuriuos Reagano patriotinė demagogija apsvaigino.

Nauja fazė Libane

Izraeliečiai pasitraukė iš vienos Libano okupuotos teritorijos dalies, rengiasi pasitraukti iš kitos ir galiausiai, kaip jis žada, iš Libano visai pasitrauks. Bet jie tą daro ne iš gero noro — jie traukiasi dėl vis stiprėjančio Libano ginkluotų nacionalistinių jėgų spaudimo, — libaniečiai partizanai Pietiniame Libane Izraelio kariuonos gyvenimą padarė tokiu pavojingu, kad izraeliečiai griebiasi desperatiškų žiaurių priemonių: jie apsupa kaimus ir miestelius, suima ir terorizuoja gyventojus, dinamituoja namus ir t. t.

Ypatingai izraeliečiams Libane sunku dėl to, kad į kovą prieš juos įsijungė Sia sektos musulmonai ir jų dvasininkai, kurie ragina libaniečius net į "žihadą", tai yra, "šventąjį karą" prieš okupantus!

Pradžioje, kuomet Izraelio armija tik įsiveržė į Libaną, gera dalis tos dvasiškijos su ja kolaboravo, nes tarp Sia sektos ir palestiniečių buvo nemažai nesutikimų, kurie faktinai tą Libano dalį kontroliavo. Bet žiauri izraeliečių okupacija juos pamokė.

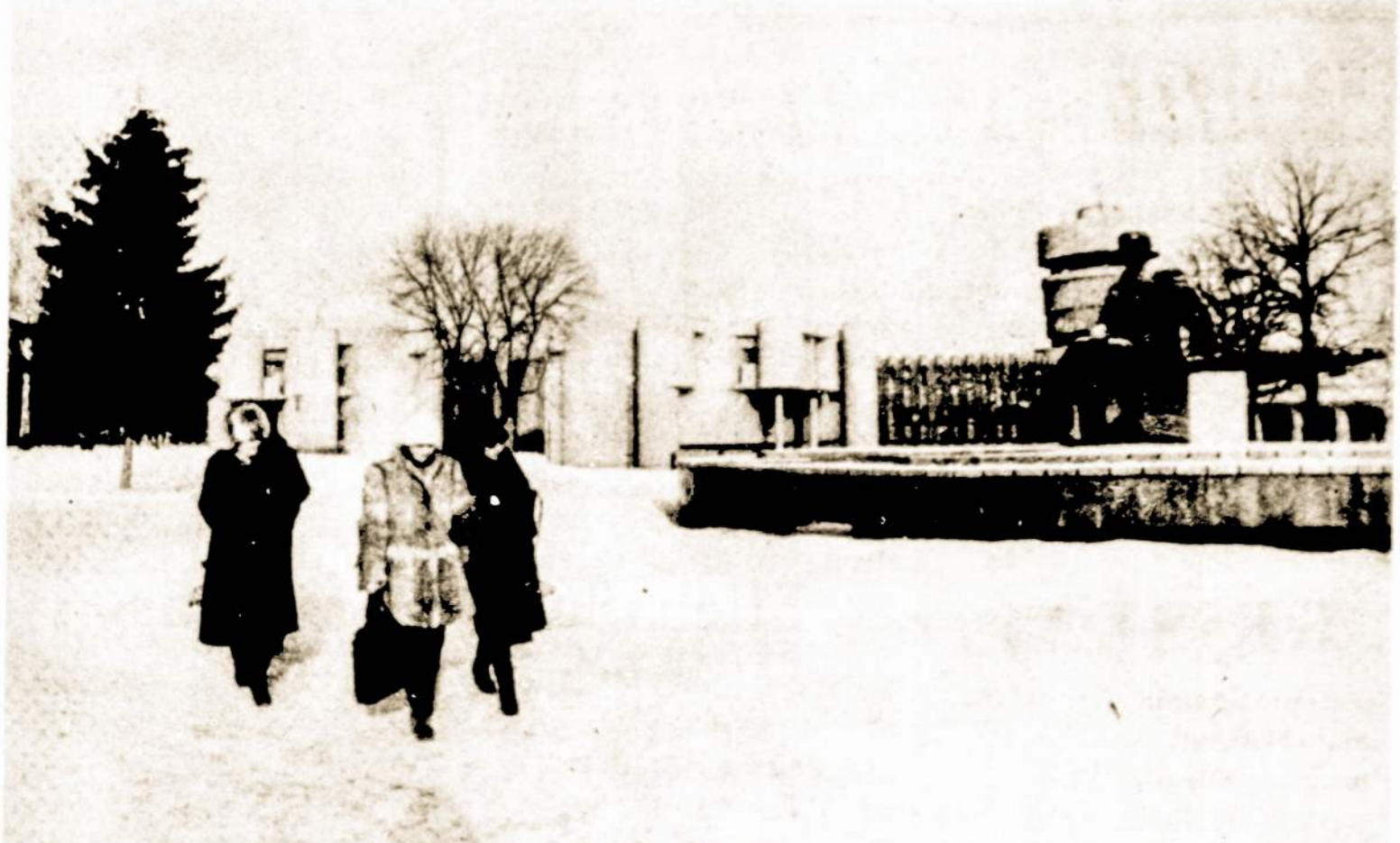
Iš viso atrodo, Begino-Šarono planai visai neišdegė. Ju svajonė buvo ant Libano gyventojų nugaros užsodinti mažuminės reakcinių krikščionių falangistų valdžią ir Libaną padaryti savo vasalu. Bet išėjo visai kitaip — kuomet paskutinis izraelietis paliks Libano žemę, Libanas bus nacionalistinė arabiška respublika, kur iš krikščionių dominavimo neliks nė kvapo . . .

20 milijonų alkanų!

1979-aisiais metais Amerikos medicinos komisija (Physicians Task Force on Hunger in America) apie mūsų šalyje badavimą pravedė nuodugną tyrinėjimą. Komisija surado, kad tikro badavimo beveik nėra, nes padeda visokios valdiškos ir valstijų pašalpinės sistemos. Bet, štai, dabar ta pati komisija pravedė naują tyrinėjimą. Ir ką ji surado? Ogi, — kad Reagano administracija beveik suardė pašalpu sistemą, ir dėl to dabar šalyje turime net 20 milijonų žmonių, kurie gyvena bado sąlygose! New Yorko "Times" vedamajame straipsnyje (Kovo 5) badujančiuosius taip apibūdina:

"Tai bedarbis plieno darbininkas iš Montgomery, Ala., kurio bedarbio pašalpa išsėjo . . . Tai Naujosios Meksikos vaikai ir kūdikiai . . . Tai senyvi žmonės, kurie negauna socialinio saugumo, nes dirbo prie tokių darbų, kur socialinis saugumas (social security) negalioja — kaip, pav., tarnaitės . . ."

"Times" pabrėžia, kad mūsų prezidentas dabar nuolat sako, jog mūsų šalis "juda į priekį". Bet į priekį juda, sako tas laikraštis, ilgos bedarbių ir alkanų eilės . . .

Druskininkų kurorte ir žiemą yra nemaža besigydančių ir poilsiaujančių. Čia jie turi geras sąlygas. Pastaraisiais metais kurorte pastatytos naujos gydyklos, sanatorijos, rekonstruotas "Turisto" įėjimas.

Nuotraukoje: Kurortas žiemą.

M. Baranauko nuotrauka

lus. Žinoma, būtų geriausia, jeigu žmonės būtų visuomet apie viską informuojami — rimtai bet ir išsamiai.

APIE RUGINĘ DUONĄ . . .

Vieno rimto lietuviško laikraščio korespondentas rašo iš Chicago, kad lietuviškos kepyklos ten apčiai kepa gardžios juodos ruginės duonos. Puiku — ji ir gardesnė ir sveikesnė, negu amerikoniška tradicinė, kaip medvilnė balta ir minkšta komercinė duona. Tiesa, lietuviškoji duona dabar ne toks jau retas gaminytis Amerikoje — ne tik ateiviai, bet vis daugiau ir amerikiečių dabar valgo rupią tamsią sveiką duoną. Visgi, gerai, kad lietuviška duona taip Chicagoje pagarsėjo. Lietuviškoji duona gražiais žodžiais aprašoma spaudoje, korespondentas prideda:

"Na, ir ko daugiau mums reikia?"

Sunku pasakyti, ar su ta pastaba korespondentas išreiškia ką tai satyriško, ar tuo fenomenu iš tikro taip patenkintas. Beje, jis prideda, kad praityje lietuviai Chicagoje buvo išgarsėję savo karčemomis, bet dabar jų skaičius žymiai sumažėjo. Na, tą reiškinį mes visi, kokių politinių nusistatymų bebūtume, galime pasveikinti . . .

"TIKRINA" VAIKŲ ŽINIAS . . .

Iš taip vadinamos "Lietuvos katalikų kronikos", kuri spausdinama klerikalinėje JAV lietuvių spaudoje, mes sužinome, kad kai kurie politizuoti Lietuvos kunigai susigalvojo būdą bandyti organizuoti kaip ir bažnytines mokyklėles vaikams. Stai jų metodas — paduotas pavyzdys, kas įvyko Gargžduose (Klaipėdos rajone): bažnyčioje kunigas vienu metu "tikrino" net 75 vaikų tikybinių žinojimą besirengiantiems prie išpažinties. Aišku, kad tai išsisukinėjimas — tiems kunigams rūpi ne paruošti religingų tėvų vaikus prie išpažinties, bet organizuoti būdą juos kaupti į grupes.

Valdžia, kaip atrodo iš pranešimų, elgiasi taktiškai ir neskubotai, tuos kunigus išpėdama, nurodydama, kad per tuos masinius "tikrinimus" laužomi įstatymai, kurie draudžia bet kokias privatinės mokyklas.

Kas tie kunigai, kurie griebiasi tokios apskrios taktikos? Lietuvos kunigų tarpe jie sudaro mažą mažumą. Tai tik tie į politiką įsivėlę kunigai, kuriuos "Draugas", "Darbininkas" ir "Tėviškės Žiburiai" vadina "uoliais" kunigais. Bet kame pasireiškia jų uolumas? Kuomet vartojamas tas išsireiškimas? Mini-

mi klerikališkieji laikraščiai nevadina uoliais tų kunigų, kurie ištikimai ir energingai savo parapajose darbuojasi, kurie atsidavę savo apaštališkajam darbui, kurie rūpinasi kiekvieno parapajiečio dvasine būkle, kurie bando ištiesti pagalbos ranką ir dvasinę paramą nelaimės ištiktiesiems, — o ne — "uolumas" jų mintyse gali reikštis tik politinėje darbuotėje, valdžios erzinė, įstatymų laužyme, nacionalistinės ir klerikalinės propagandos skleidime.

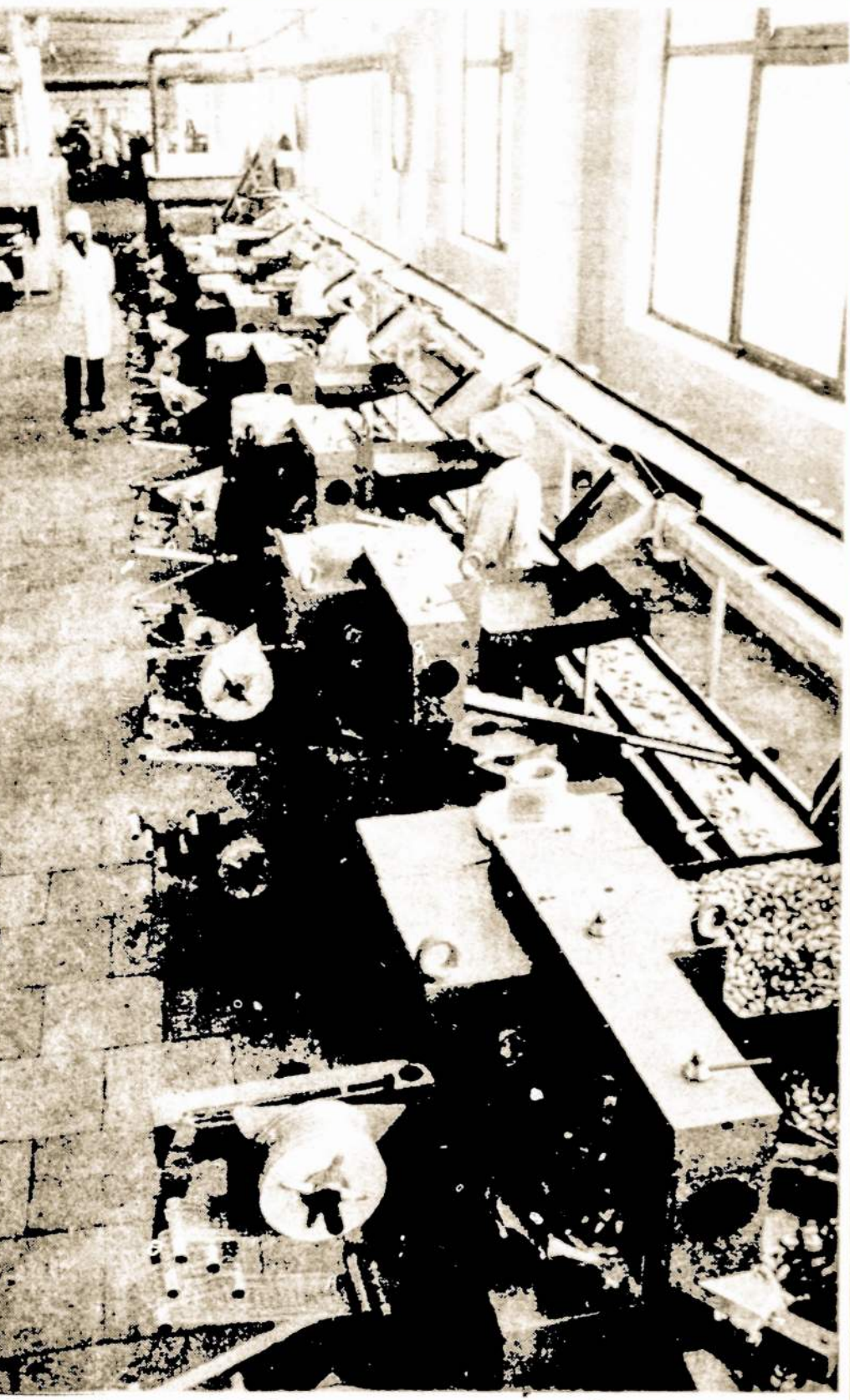
"Uolieji" kunigai bando politizuoti bažnyčią visokiais metodais. Stai jie praneša iš Kybartų, kad bažnyčioje buvo minimos trečiosios kun. Virgilijaus Jaugelio mirties metinės. Bet tai nebuvo paprastas vieno kunigo tik atminties pagerbimas. "Draugas" sako, kad tos metinės tapo tradicija — kad meldžiamasi ir prisimenama ne vien garbingos atminties kun. V. Jaugelis, "bet ir visi kunigai — kankiniai, už Dievą ir Tėvynę . . ." Po apeigų, sako "Draugas", bažnyčioje suskambėjo "Lietuva brangi, mano Tėvyne, šalis, kur miega kapuos didvyriai" — kitaip sakant, ne bažnytinis himnas, o nacionalistinė giesmė, kuri tame kontekste turėjo aiškia politinę prasmę. Tokių pavyzdžių galima duoti daug.

Klerikalų spaudoje aprašomi įvykiai, be abejo, yra perdėti. Bet pagrindinis fenomenas, kaip atrodo, yra toks: kova vyksta ne tiek tarp valdžios ir bažnyčios, kiek tarp politizuotos klerikalios dalies ir laisvamaniškos nusistatusių gyventojų, kurie nenori toleruoti tų "uoliųjų" kunigų įžulumo.

Pretorijos režimas vėl žudo

Johannesburg. — Pasauli sujungdino pastarieji įvykiai Uitenhage vietovėje, kur policija pradėjo šaudyti į trijų tūkstančių demonstruojančią minią. Žuvo 17 demonstrantų. Minia buvo susirinkusi prisiminti prieš 25-erius metus Sharpeville demonstracijose žuvusiuosius 69 juodukus, kuriuos policija nušovė, kai 20 tūkstančių minia protestavo dėl naujai įvestųjų Pretorijos režimo rasinės diskriminacijos įstatymų.

Salia žuvusiųjų dabar esama ir daug sužeistų. Daugelyje vietovių, esančių prie Sharpeville, netoli Johannesburgo, įvesta policijos valanda. Pasaulio opinija griežtai smerkia Pretorijos režimo priemonės demonstracijoms tramdyti. Net JAV, kuri oficialiai remia Pietų Afriką Juntinėse Tautos, smerkia režimą, o valstybės sekretorius George Shultz pastarąsias žmonių žudynes pavadino "nežmonišku žygiu".

I nauja gamybinį korpusą persikėlė Šiaulių "Rūtos" konditerijos susivienijimo cechai. Juose sumontuotos penkios karamelės formavimo linijos. Dabar gaminama 110 pavadinimų saldainiai.

Nuotraukoje: Naujoji karamelės gamybos linija.

A. Dilio nuotrauka

Kultūros Atgarsiai

LAIMEJIMAS LONDONE

Britanijos valdžia visuomet labiau remė kultūros — meno įstaigas ir užsimojimus, negu JAV federalinė valdžia: britų muziejai, svarbiausieji dramos teatrai, simfoniniai orkestrai ir t. t. visuomet gavo stipendijų iš valdžios biudžeto. Bet konservatyvė Thatcher valdžia pasuko atbulą linkme — stipendijos vis mažėjančios. Ypatingai konservatyvė valdžia apribavo šiuolaikinio meno muziejų veiklą, nes tie muziejai yra daugiau kairių darbių — leiboristų įtakoje.

Per paskutinius dvejus metus Britanijoje tęsiasi karšta kova tarp darbių ir konservatorių: kas kontroliuos Londono kultūros ir meno įstaigas? Darbiečiai turi daugumą taip vadinamoje "Didžiojo Londono taryboje" (Greater London Council, trumpai GLC). Tai taryba, susidedanti iš paties Londono ir priemiesčių deputatų ir ji turi nemažai galios. Konservatyvė valdžia, negalėdama pakeisti įstatymų, kurie įgalioja municipalines įstaigas tvarkyti kultūros gyvime, užgėdė iš viso panaikinti GLC, ir tų įstaigų tvarkymą perduoti centrinei švietimo reikalų ministerijai, kuri, aišku, yra konservatorių rankose. Bet jiems nepasisekė, nes parlamente net dalis konservatorių, jau nekalbant apie liberalus ir social-demokratų, balsavo prieš panaikinimą.

Tad, Londono taryba su nauja energija ėmėsi tvarkyti kultūros įstaigas. Prie miesto ir valdžios fondais išlaikomo Hayword muziejaus sudaryta dailininkų patariamoji komisija, kuri faktinai parodų charakteri nustato. Panašiai su kitomis kultūros įstaigomis, kaip viešais teatrais ir kt. kurios lieka GLC kontrolėje. Konservatoriai sako, kad Londono kultūros įstaigas dabar tvarko "raudonieji". Faktinai Londono taryba ir yra gan kairi, nes eilė vietinių darbių tapyboje ir grafikoje, žymiai kairėje nuo partijos centro.

Laikraštis "Guardian" neseniai rašė, kad konservatoriai kultūros atžvilgiu atsidūrė neįsprendžiamose padėtyje. Ne tik Londone, bet visuose kituose didmiesčiuose (Manchesteryje, Birminghame, Liverpoolyje ir kitur) darbiečiai turi daugumą tarybose. Reikėtų panaikinti ne tik GLC, bet ir kitų miestų narių tarybas, perduoti kultūros-meno reikalų tvarkymą į torių rankas. Bet, sako "Guardian", iš to kailus nusimano: didžiulė nieko neišėitų, nes konservatoriai neturi pakankamai

žmonių, kurie apie tuos reikalus dauguma dailininkų, aktorių, muzikos žmonių, rašytojų, kritikų ir kultūros įstaigų administratorių yra kairių nusistatymų. Britanijos kultūriname gyvenime, sako tas laikraštis, darbiečiai, komunistai ir mažų kairių grupuočių nariai bei nepartiniai veikia kartu, stengdamiesi išlaikyti įstaigas, nors ideologinėje plotmėje jie gali tarpusavyje ir ginčytis.

LOTYNŲ AMERIKOJE

Lotynų Amerika yra kultūriniai nepaprastai įvairi. Nors visas kontinentas (išskyrus portugaliskai kalbančiąją Braziliją) vartoja ispanų kalbą, bet ji vartojama skirtingais dialektais, ir tradicijos labai įvairios. Šioje šalyje išeinantis ispanų kalbos žurnalas "Areito" idomiškai analizuoja tą įvairumą. Salys, kuriose iki šios dienos lieka stipri indėnų įtaka, yra Peruvijs, Bolivija ir Ekvadoras. Ten ne tik liko indėnų architektūros paminklų, bet tebeskamba indėnų-inkų tosių srities kalba, vadinama kečua, tebegyvuoja nacionalinės tradicijos, papročiai. Daugiausia kečua kalbančiųjų žmonių yra Peruvijs, kur beveik pusė gyventojų tą kalbą supranta. Mažiausia indėniškos įtakos yra Argentinoje, kuri Lotynų Amerikoje skaitoma labiausiai "europietiška" šalimi. Nors nacionalinė kalba ten irgi ispanų, bet didžiausią vienietą ten sudaro ne ispanų, o italų kilmės žmonės. Taipgi yra nemenkas skaičius graikų, arabų, vokiečių, žydų ir slavų kilmės žmonių (žurnalas nemini lietuvių). Tas mišinys pasireiškia tam tikrame kosmopolitizme ir Buenos Aires savo atmosfera panašusis į Paryžių arba Romą, negu į kitas Lotynų Amerikos sostines.

Kur šiuo metu yra Lotynų Amerikos kultūros centrai? Anot to žurnalo analizo egzistuoja trys centrai, ir kiekvienam jų viena meno šaka vyrauja: Meksika — pirmoje vietoje tapyboje ir grafikoje, Kuba — pirmoje vietoje filmuose, o Argentina Literatūroje. Bet, žinoma, Lotynų Amerikoje kultūriniai ryšiai tarp šalių labai tampa.

Nežiūrint skirtumų tradicijose, nežiūrint dialektų, bendra ispanų kalba visus vienija ir kultūrinis bendradarbiavimas toks glaudus, kad, kas vertinga sukuriamame vienoje šalyje, greit pasiekia likusią Lotynų Ameriką. Taip, pavyzdžiui, Cesar Vallejo, argentinietis, neskaitytas "Argentinos poetu", o Lotynų Amerikos poetu. Pablo Neruda, čilietis, priklausantis visai Lotynų Amerikai. . . .

R. B.

Kauno "Jiesios" eksperimentinė dailiosios keramikos gamykloje daromi 110 pavadinimų servizai ir dekoratyvinės vazos, įvairūs suvenyrai.

Nuotraukoje: Eksperimentinio kabineto darbuotoja J. J. Leskauskienė demonstruoja dailininkės Irenos Petrašienės sukurta kavos servizą "Rimtis".

K. Jurelės nuotrauka

JAV moterų judėjimas

Tarptautinės Moterų dienos (Kovo 8-osios) proga svarbu prisiminti ir pabrėžti, kokia yra realinė mūsų šalies moterų padėtis. Kaip su moterų lygybės siekimu, kaip su jų ekonomine padėtimi, kaip su jų pilietinėmis teisėmis?

Atsakymas liūdnas: Reagano administracijos reakcinė kontr-ofensyva prieš Amerikos žmonių teises nukreipta prieš moteris, lygiai kaip prieš darbo žmones bendrai, prieš senąją kartą, prieš jaunąją, prieš rasiškai mažumas. Judėjimas link ERA (Lygių teisių papildomasis įstatymas) beveik sustabdytas. Ekonominiai dirbančiųjų moterų padėtis sunkesnė, negu bet kada praeityje, gal neskaitytas didžiojo depresijos prieš 50 metų. Moterų teisės siekti medicininio aptarnavimo sumenkintos. Vyriško šovinizmo nuotaikos republikonų organizacijose ir šalies gyvenime bendrai puoselėjamos.

Kovo aštuntosios dienos proga prieš Amerikos moteris, ypatingai darbo klasės moteris, stojiu du didžiuliai uždaviniai: atmušti reakcijos atakas, tęsiant žygiuotę link pilnos lyčių lygybės ir, kartu su visa tauta — kovoti, tikslu saugoti taiką pasauline plotme. Tai proga Amerikos

darbo moterys, pirmoje eilėje pažangios, savo sveikinimus siunčia viso pasaulio moterims. Jos sveikina socialistinių šalių moteris, kurios kovos už taiką yra pirmose gretose. Jos ypatingai sveikina mūsų kontinento ir socializmą einančiųjų kraštų

TRUMPAI

Brussels. — Protestuodami prieš vyriausybės nutarimą leisti dislokuoti Belgijoje JAV branduolinius raketas, pereita savaitgalį miesto centre buvo susirinkusi 44,000 minia. Reikalauta, kad parlamentas pašalintų vyriausybę, kuri ryžtasi tokiu žygiui, Vyriausybė sutinka priimti 16 JAV raketų. Kaip skelbia viešosios opinijos tyrinėtojai, apie 80 procentų Belgijos gyventojų yra priešingi šiam vyriausybės nutarimui. Protestai, simpoziumai, net badavimai tebesitęsia visam krašte.

Manila. — Filipinų prezidentas Ferdinand Marcos spaudos konferencijoje prisipažino, kad jis sunkiai sirgęs, bet šiuo metu jau beveik pagijęs. Anksčiau, nepaisant gaudų, kad jis sirgo, oficialiai jo liga buvo paneigiama.

Varšuva. — Čia lankėsi Fed. Vokietijos užsienio reikalų ministras Hans-Dietrich Genscher. Su Lenkijos vadovu gen. Wojciech Jaruzelski

privilegijas, kurias bažnyčia turėjo senais laikais, prieš socializmo įgyvendinimą. Gromyka, iš kitos pusės, kalbėjo apie bažnyčios rolę kovoje už taikos apsaugą ir išreiškė savo pasitenkinimą tomis pastangomis, kurias nemenka dalis katalikų hierarchijos skiria taikos labui.

Vienaip ar kitaip, apie ką jie sutiko ar nesutiko mažiau svarbu, negu faktas, kad jie iš viso — susitiko. Ultra-reakiniai lietuviškieji klerikai šioje šalyje vengia apie tai susitikimą prisiminti. Ir tai nestebėtina, nes tas pokalbis Romoje yra diametriškai priešingas jų jausmui, kad komunizmas yra nelaboji jėga, su kuria negalima sueti į dialogą. Bet pats Sventasis tėvas, kaip atrodo, laikosi kitokios nuomonės. . . . S.

Tėvynė, duona, taika—moters akimis

Kaunietės grafikės Mildos Jonušauskienės plakatas, pašvęstas taikos temai, pernai tarptautinėje parodoje Maskvoje pelnė trečiąją premiją.

Su Milda susitikau jaučioje Lietuvos TSR dailininkų sąjungos Kauno skyriaus salėje. Čia dailininkė savo artimiausiems draugams rodė naujausius darbus. Tarp jų pamatiau ir Maskvoje premijuotąją plakatą. Žaliame fone didelė spalvota berniuko fotografija. Pakelta vaiko rankutė, į tavę žiūrinčios giedrių akys ir užrašas "Gyventi". Ir aš supratau, kad pro tokį plakatą nepraeisi abejingas. Dailininkė motina savo darbui panaudojo sūnelio Kasparo nuotrauką. Taupiomis grafikos priemonėmis pasiekė didelį efektą.

— Taika, — pasakė autorė, — tai sveiki ir gražiai išauklėti mūsų vaikai, drąsiai žvelgiantys į ateitį. O kad jų rytojais būtų giedras, kad jaunimas galėtų siekti užsibrėžtų aukštumų, viso pasaulio tėvai turim ryžtingai priešintis branduolinio karo grėmei.

Milda Jonušauskienė — pokario metų vaikas. Augo Seduvos miestelyje geležinkelio darbininkų Michalinos

ir Boleslovo Naviečių šeimoje. Ir sunkiomis pokario metų sąlygomis visi septyni Naviečių vaikai baigė mokslo, rado savo vietą gyvenime. Trys iš jų pasirinko dailininko specialybę. 1970 metais Milda baigė Vilniaus dailės institutą. Jos mokytoju buvo grafikos katedros vedėjas, profesorius Juozas Galkus. Sesutė Laima — dizaino specialistė, brolis Vytautas — Telsių taikomosios dailės technikuomo auklėtinis — metalistas.

Ir naujausiuose savo darbuose dailininkė lieka ištikima realistinėm lietuvių grafikos tradicijoms. Išsisi ciklai ofortų skirti gimtajai žemei, kaimo žmogui — duonos augintojui, moteriai-motina. Kaip čia pat pastebėjo kauniečių grafikų sekcijos pirmininkas Robertas Čarna, Mildos lakštai pasižymi aukštu meniniu lygiu, atlikti su pre-

ciziniu kruopštumu.

Dėmesį patraukia "Tėvų žemės" ciklas — monumentalus, realistiškas kūrinys. Ofortuose — tradicinis rūpintojėlis, primenantis tipiką kaimo valstietį, senųjų pilių fragmentai, lietuvių liaudies dainiaus Maironio eilių posmai. . . . Labiau apibendrintomis priemonėmis sukurti "Motėris", "Gimimas" ciklo darbai. Žmogaus ir jį supančio pasaulio santykis savaitei vaizduojamas grafikos lakštuose "Žydėk, Žeme".

Į Tarybų Lietuvos dailininkų šeimą atėjo ieškanti, savito braižo kūrėja. Milda Jonušauskienė — nuolatinė pastarųjų metų kauniečių dailininkų parodų dalyvė, savo darbus taip pat yra eksponavusi tarptautinėje parodoje Varšuvoje, teminėje parodoje "Žemė ir žmogus" Maskvoje.

H. Labanauskas

Nuotraukoje: Dailininkė Milda Jonušauskienė ir jos grafikos lakštai "Tėvų žemė".

K. Jurelės nuotraukos

Vyskupai Managoje

Grupė vadovaujančiųjų Amerikos katalikų vyskupų, įskaitant New Yorko arkivyskupą, buvo nuvykę į Nikaragvos sostinę Managą, kur tarėsi su sandinistinės vyriausybės nariais, įskaitant vyriausią šalies vadovą Ortega.

Kaip žinia, pažangieji Nikaragvos katalikai dalyvauja naujosios santvarkos statyboje, ministrų kabinete yra net trys katalikų dvasiškiai! Nuvykdami į Nikaragvą Amerikos vyskupai sakė, kad jie vyko kaip "tyrinėjimo misija".

Kaip jie tą misiją bevaadinę, jų vizitas buvo gerai apgalvotas, kas juos pastato prieš Reagano interventiškąją politiką.

Tai, žinoma, nereiškia, kad JAV vyskupai staiga tapo socialistinės Nikaragvos šiltais pritarėjais. Bet jie žino, kad visoje Lotynų Amerikoje katalikų bažnyčia yra gan susiskaldžiusi — vieni kuniškai laikosi senoviško konservatyvių idejų, bet yra daug pažangių kunigų, ypatingai jaunesnių, kurie veikia su liaudimi, su reformomis, karais ir su revoliuciniais judėjimais.

Amerikos vyskupai, kaip matyti, nori palaikyti ryšius ir su viena ir su kita. Reikia atsiminti, kad JAV katalikų bažnyčia turi daugybę misijų Lotynų Amerikoje, žinotina, kad nemenka dalis JAV misionierių, ypatingai sesutės vienuolės, kurios dirba Centralinės Amerikos žmonių tarpe, politiniai radi-

kalizuojasi. Vyskupai to negali ignoruoti, negali tų savo pasiuntinių atsisakyti, nes jų darbuotės garsas plačiai paplitęs. Tad, vykdam į Nikaragvą vyskupai bando lyg palaikyti balansą, laukdami, ką atneš ateitis. S.

MX raketos didina įtampą

Washington. — Tuo tarpu, kai Genevoje vykstančiose derybose pradėdama tartis dėl nusiginklavimo, JAV žengė dar vieną žingsnį prie ginkluotės suintensyvimo. Prezidentas Reagan specialiai pasistengė padaryti spaudimą į Senatą, kuriame dominuoja respublikonai, kad jis jam pritarų paskirti lėšų dar papildomoms MX raketoms 1985 metų finansiniame biudžete.

Tad Senatas ir nubalsavo paskirti papildomai pusantro bilijono dolerių 21 raketai. MX raketos, kaip žinia, yra tarpžemyninės balistinės pirmojo smogimo raketos. Tuo tarpu dar nežinia, kaip pabalsuos Atstovų Rūmai, kuriame dominuoja demokrai.

Tel Aviv. — Šio miesto pagrindinėje aikštėje įvykusiame protesto mitingė, kuriame dalyvavo daugiau kaip dešimt tūkstančių žmonių, kalbėtojai reikalavo ir buvo priimtos rezoliucijos, kad Izraelis tučiuotų atitraktų savo kariuomenę iš Libano. Akcijai vadovavo Izraelio gyventojų grupės, kurios prišinasi Izraelio vedamam karui Libane.

Plungės "Minijos" liaudies gaminių įmonės kolektyvas ruošiasi artėjančiai 1985 metų respublikinei Dainų šventei. Etalonų kūrėjai Adelė Astrauskienė ir Antanas Klovas jau sukūrė keletą šventinių suvenyrų, skirtų masinei gamybai.

Nuotraukoje: Meistrės A. Astrauskienės sukurto dekoratyvinės lėkštės pavyzdžiai. B. Aleknavičiaus nuotrauka

ST. PETERSBURG, FLA.

Vasario 16 mes pagerbėme Vali Bunkū, kuris Klubu prezidentu buvo 12 metų, kad jis šiam Klubui yra įdėjęs daug darbo. Bet jis turėjo ir gerų draugų kurie jam padėjo. Aš Vali pažįstu jau daug metų, mes sykiu dirbom LDS. Abu buvom išdo globėjais. Aš žinau, kad Valys daug dirbo progresyvią darbą, kuomet gyveno New Yorke. Kuomet persikėlė į St. Petersburgą, tai tuoj rūpinosi kaip nors įsteigti Klubą. Jis daug dirbo, turėjo visur kreiptis, kai pirkto šį namą, gavo ir advokatą kuris jam padėjo sutvarkyti Klubą reikalus.

Aš į St. Petersburgą atvykau 1977 metais, vasario 15 d. Kai Klubas jau buvo geroj tvarkoj: žinoma padėjom ir mes, bet mūsų darbas jau buvo lengvesnis.

Aš draugą Vali Bunkū už labai gerai atliktą darbą šiam Klubui labai gerbiu.

Aš kaip naujasis Klubu prezidentas mėginasiu atlikti darbą teisingai, prisilaikysiu konstitucijos.

Drauge Valy, nesirūpink, mes šio Klubu nepaleisim, ta užtikrinu. Laikysim ir tvarkysim, kad visi nariai būtų patenkinti.

Dar syki ačiū už tavo nuveiktuosius darbus Klubui. Daug laimės tau ir tavo žmonelei!

KLUBO PREZIDENTAS STASYS KUZMICKAS

St. Petersburg, Fla.

Vasario 23 d. įvyko Draugijos renginys. Dabar pas mus Floridoj labai puikios dienos, oras švelnus, temperatūra virš 83-4 šilumos. Tai vienintelis džiaugsmas, tai gamtos dovana kviečianti gėrėtis saulėtomis dienomis.

Atvažiuavę į Klubą jau rade gera skaičių klubiečių ir iš tolimų vietovių svečių.

Kaip visuomet, pradžioje papietavome. Vėliau Aldona Aleknienė pranešė, jog turime svečių, ir juos supažindino su bendra publika.

Draugijos pirm. Stasys Kuzmickas pranešė, kad dabar pradėsime meninę programą. Pirmiausiai S. Kuzmickas padainavo tris liaudies dainėles. Akompanavo H. Janulytė. Vėliau iškvietė Dainos Mylėtojų Chora, kuris padainavo šešias dainėles. Už gražų padainavimą publika nuosirdžiai paplojo.

S. Kuzmickas dėkojo choro vadovui ir choristėms ir taip pat bendrai publikai už skaitlingą atsilankymą, kvietė ir dažniau lankytis.

Dėkojo naujai šeiminkinei H. Siaurienėi ir jos pagalbininkėms.

Svečiai

Klube lankėsi: Bronė Spūdienė iš Brooklyn, N. Y., Andrew Damosius iš Weston, Canada, Ona Skurdienė iš Bayridge, N. Y., Ana Dimšienė iš Detroit, Mich., ir Jan ir Al Kane iš Detroit, Mich.

Kovo 2 d. įvyko Klubu mėnesinis susirinkimas. Jį pravedė Klubu prezidentas Stasys Kuzmickas, taip pat pranešė, kad yra mirę du Klubu nariai. Kazys Dibulskis ir Albertas Dupsha, ir paprašė visų atsistoti ir mirusių narius pagerbti.

Iš parengimų komisijos raportą pateikė Pranas Mockapetris. Jis pranešė kiek yra įeigų ir kiek išlaidų. Jo raportai priimti.

Protokolų sekretorė Aldona Aleknienė protoklą perskaitė kaip parašytas. Jis priimtas.

Finansų sekretorė Mary Brennan davė platų finansinį raportą.

Iždininke Bronė Vaitkienė sutiko su jos raportu. Raportai priimti.

B. Vaitkienė pristatė naują Klubu narį Vytautą Aleksandrą. Jis mieliai priimtas.

Prez. S. Kuzmickas pranešė, kad reikia sutaisyti Klubu duris. Tą darbą sutiko atlikti Juozas Vaitkus ir Juozas Dobrow.

S. Kuzmickas pranešė, kad Klubu salėje reikia daugiau šviesų. Jo pranešimas priimtas.

S. Kuzmickas labai patenkintas ir dėkingas Helen Siaurienėi, kad ji sutiko atlikti šeiminkinės pareigas. Taip

pat dėkoja visoms H. Siaurienėi pagalbėjusioms. Dėkojo ir už pateiktus skoningus pietus.

Prezidentas S. Kuzmickas meninei programai iškvietė solistę iš Kanados Lynn Deschamps, kuri angliškai padainavo keturias dainas. Publika jai gražiai paplojo.

S. Kuzmickas iškvietė akompanistę H. Janulytę, ir pats padainavo 3 dainas.

Dainos Mylėtojų choras padainavo penkias liaudies dainėles. Publika nuosirdžiai paplojo.

Džiugu pranešti, kad Violetė Kuzmickienė kuri pergyveno sunkią operaciją ir keletą savičių gydėsi namuose, dabar jaučiasi žymiai geriau. Mūsų mieloji Violetė atlieka daug svarbių darbų. Kaip jau žinome, ji yra vyriausioji virtuvės šeiminkinė. Be to, ji dainuoja duetu su savo vyru Stasiu, taip pat dainuoja ir chore. Mes jai nuosirdžiai linkime geriausios sveikatos.

Bordirektoriai nupirko tinkamas plokšteles šokiams.

Valys ir Vera Bunkai

Svarbu

Kovo 16 d. įvyks Dainos Mylėtojų choro 20 metų sukaktis.

Pranesimas

Sekantieji pobūviai įvyks Klubu salėje. Bus duodami pietūs, muzika ir šokiai.

Vietą: 314 — 15 Avenue South. **Vera Budrionienė**

Lauderdale Lakes, Florida

Pagyvenusi moteris išnuomoja kambarį su privatiška maudyne. Privilegija naudotis virtuve bei viso namo patogumais. Randasi gražioje apylinkeje, arti krautuvų

ir transportacijos.

Pageidautina moteris. Adresas: 3524 N. W. 38 Terr., Lauderdale Lakes, Fla. 33309. Tel. 305—486-4039.

Hartford, Conn.

Buvusieji Hartfordo "Laisvės" choro nariai nuosirdžiai sveikina su Tarptautine Moters Diena, kovo 8 d., visas pažangiasias moteris, kurios įvertina ir kovoja už geresnę ateitį. Visi norime taikioje gyventi, neskriausti, neišnaudoti vieni kitų, kad visų šalių vyresnėji susitauktų, niekad vieni prieš kitus nekariautų.

Nors pas mus pasiliko mažas būrelis, bet mes susirenkam bent per gimtadienius, pasivaishiname, vieni kitiems palinkime "Ilgiausių Metų". Sausio 9 d. pasveikinom Millie Barnett. Ji gyvena pas sūnų. Būtu viskas gerai, tik ja labai kankina artritas. Nuobodžiauja, nes šeima nekalba lietuviškai. Bet Millie daug skaito.

Sausio 25 d. Charles Brazauskas atšventė 75-erių metų sukaktį. Jaučiasi gerai, tik skundžiasi, kad gauna "Laisvę", bet jau nemato skaityt! Akys silpnos.

Vasario 2 d. pasveikino Vera Kazlau. Silpna, bet labai gerai pakalba apie praeitį ir ateitį. Sako, labai liūdina be vyro Jono. Vera Kazlau linki "Laisvei" dar gyvuoti ilgai ir mus visus šviesi geromis žiniomis.

Vasario 13 d. nuvykome pas Ona Visotski. Buvo labai patenkinta. Wilma, Vera, Joe ir Elena, dar paėmė O. Visotskienę, ir nuvažiavome į restaurantą pietu. Vėliau dės, kavos ir užkandom torto.

Kovo 3 d. buvo Ruby Skardžių gimtadienis.

Kovo 4 d. Wilma Hollis pasveikinome su jos gimtadieniu. Wilma ir Elena priklauso prie keleto chorų ir šokių grupių.

Kai buvom jaunesni, visos ir visi daug dirbo, atlikdavo įvairias pareigas. Dabar niekas neturi kur užėiti, nes lietuviškų klubų jau nebėra. Klubą Hungerford St. pardavė, o Lawrence St. Piliečių

Mirė lietuviai

Vasario 23 d. staiga mirė Francis Vaughn, 58 metų amžiaus. Iš vakaro buvo lošti bingo, o ryte — galvoj pasiilejo kraujas ir staiga mirė. Palaidota vasario 25 d. Woodlawn kapinėse. Dideliame nuliūdime paliko vyrą Charlie; sesutę Josephine Maloniak. Francis Vaughn buvo mirusių pažangiečių, Martha ir Joe Račūnas dukrelė.

Springfield, Illinois vasario 28 d. mirė lietuvis Joseph Karaska (Karaskas) sulaukęs 90 metų amžiaus. Buvo pašarvotas Charles Step (Stepanauko) laidotuvių namuose, 18425 Beech-Daly Road, Detroit. Palaidotas Holy Cross kapinėse kovo 6 d. su St. Monica bažnytinėmis apeigomis. Dideliame nuliūdime paliko sūnų Brian, gyv. Brighton, Michigan ir anūką Douglas.

Kovo 1 d. Mt. Carmel ligoninėje mirė Carl Narklin, 89 metų amžiaus. Buvo pašarvotas Charles Step (Stepanauko) laidotuvių namuose. Palaidotas Holy Sepulchre kapinėse kovo 4 d. su Divine Providence bažnytinėmis apeigomis. Dideliame nuliūdime paliko žmona Delia; dukrą Helen Uoris ir sesutę Teofilą Lapin, gyve-

klubas subankrutavo, ir labai negarbingai. Rinko iš visų lietuvių pinigų, skolino 2 metams geru nuosiimčiu. Klubą peremontavo, atrodė gražiai, buvo malonu nueiti pasižmonėti. Kadangi buvo blogi šeiminkiniai, tai Klubą turėjo už skolas uždaryti. Bankrutavo.

Sveikiname Povilą Vento gimtadienio 75 m. progą. Linkime geros sveikatos ir sėkmės gyvenime, tėti toliau garbingą darbą.

Iki pasimatymo, **Elena Brazauskas**

Chester, Pa.

Lester Regency Westinghouse korporacija, 69 metų senumo, paleido iš darbo virš tūkstantį darbininkų. Gal uždarys ir dirbtuve.

Vasario 27 d. Navy Yard, N. Y. taipgi paleis laivų gamybos darbininkus. Čia įdarbininkai turi stiprią uniiją. Laivų korporacijai nepatinka.

Ponas prezidentas Reagan savo prakalbese linksmina bedarbius, — sakydams, kad jau visi dirba ir ekonomija gerėja. Atrodo Pono Reagano ekonomija smunka žemyn.

Britu angliakasiai sugrįžta į kasyklas

London. — Pats ilgiausias ir nuostolingiausias D. Britanijos istorijoje streikas pasibaigė. Tai buvo angliakasių streikas, užtrukęs 357 dienas. Ekonomistų apskaičiavimu šis streikas D. Britanijai kaštavęs daugiau kaip tris milijonus dol. Jis buvo nuostolingas šaliai, bet ji laimėjo premjerę Margaret Thatcher, 1979 metais atėjusį į valdžią su tikslu apvaldyti darbo uniijas.

"Tai yra laimėjimas už "common sense" ir pergaltu, kurie nesidėjo prie streiko", kalbėjo premjerė, pridurdama, kad nebus amnestijos angliakasiams, atleistiems dėl jėgos panaudojimo prieš nestreikuojančiuosius.

National Union of Mineworkers vadas Arthur Scargill, kietai laikėsis prieš valdžiai priklausančių kasyklų tarybos planus uždaryti pel-

nančią Nashua, New Hampshire.

Sunkiai serga

Vasario pradžioj sunkiai susirgo Paul Lopenis, Pergiveno, ne tik širdies ataką, bet Povilą užpuolė ir kitos ligos. Visą laiką gydomas Saratoga ligoninėje "intensive care" ir nesveiksta. Jo namų šeiminkinė Alice Sharaka; jo brolis Jonas ir brolienė Diane, bei jo giminės Tillie ir Alex Cotton labai susirūpinę; nekantriai laukia kol pasveiks. Laukia jo sugrįžtant į lošimus. Taipgi visi LDS bowleriai.

Sugriuvo

Vasario 19 d. Josephine Morkūnas ėjo gatvę į krautuvę ir sugriuvo. Nuvežta į Saratoga ligoninę, kur išbuvo dešimtį dienų. Surado, kad jos kraujas labai tirštas ir buvo bloga cirkuliacija. Dabar nemie daktaro priežiūroj. Sakoma, greit pasveiksianti.

Sveikiname

Kovo 5 d. klubietė Pat Stackwell (Stakvilienė) paminėjo savo 84 metus. Sūnus Eddie ir marti bei sesutė Matilda Rudzevičienė ir mes visi sveikiname ją jos gimtadienio progą ir linkime sveiko, ilgo gyvenimo.

Floridietis

Buvęs detroitietis, dabar St. Petersburg Beach, Floridos gyventojas Stepas Lungys viešėjo Detroito ir kovo 3 d. aplankė Detroito Lietuvių klubą. Sakė, kad jam ir žmonai Emilijai labai patinka gyventi Floridoj, ir ten ne nuobodžiauja. Priklauso prie vyčių, prie BALFo, Saulių kuopos ir lietuvių klubo St. Petersburg Beach. Prie to, lošia arkluiakais.

Klubu susirinkimai

Detroito Lietuvių klubas savo mėnesinius susirinkimus šaukia kiekvieną ketvirtąjį sekmadienį. Sausio 27 d. į Klubą prisirinko daug narių. Tai buvo metinis susirinkimas, ir visi atydziai išklause metinių raportų. Po susirinkimo buvo vaišės, kurias paruošė Antonette Garelis; tortą iškepė Pat Stunskas. Virtuvėje pagalbėjo patarnaut Emma Rye, Estelle Smith ir Antonette Garelis.

Vasario 24 d. buvo kitas Klubu mėnesinis susirinkimas. Pirmininkė dėl ligos susirinkime nebuvo; susirinkimą sklandžiai pravedė vice-pirmininkas, Tony Vasaris. Klubu nuolatinės šeiminkinės Antonette Garelis taipgi nebuvo susirinkime ir ji buvo susirgus, bet ji pajėgė vaišes namie paruošt, o i

no nenešančias kasyklas, pareiškė, kad jo uniija ir toliau visomis jėgomis priešinsis.

Sis angliakasių streikas buvo vienas žiauriausių. Jo laikotarpyje susirėmimuose su policija buvo sužeista arti dešimtys tūkstančių angliakasių ir apie pusantro tūkstančio policininkų.

Tel Aviv. — Izraelio Komunistų partijos generalinio sekretoriaus pavaduotojas Tawfig Toubi, kalbėdamas Knessete — Izraelio parlamente-pasmerkė vyriausybės vykdomą terorą prieš Lebanon gyventojus ir reikalavo, kad neatidėliojamai būtų atitraukta Izraelio kariuomenė iš Libano. Toubi taip pat kritikavo Ameriką už tai, kad ji tuo klausimu vetavo rezoliuciją Jungtinėse Tautose, tardamas, kad veto panaudojo "Izraelio nusikaltimų partneris".

Klubą atvežė jos vyras Kestutis Garelis. Virtuvėje dirbo Pat Stunskas, Emma Rye, Minnie Tvaska ir Ruby Jeske. Pat Stunskas iškepė kugelio ir visi turėjo progą jo užvalgyti. Paminėjo gimtadienį vasario 22 d. Jos vyras Mike Stunskas, taipgi minėjo savo gimtadienį vasario 18 d. Ta progą ir jis visiems fundavo stiprosios. Visi Pat ir Mike Stunskus pasveikino ir popietę Klube linksmai praleido.

LDS susirinkimai

LDS 21 kp. susirinkimai įvyksta Klubu patalpose kiekvieną mėnesį pirmąjį sekmadienį. Vasario 3 d. susirinko gražus burys narių ir aptarė svarbius reikalus. Po susirinkimo buvo vaišės. Tortą iškepė Emma Rye; kopūstus — Antoinette Garelis. Virtuvėje dirbo ir patarnavo Millie Vasaris, Lillian Gugas, Emma Rye ir Antoinette Garelis.

Kitas LDS kuopos susirinkimas įvyko kovo 3 d. Pirmininkas Tony Vasaris susirinkimą gražiai pravedė, tik kai kuriems buvo sunku suprast, nes visą laiką kalbėjo tik angliškai, o būtinai reikia kalbėti lietuviškai — nepamiršt lietuvių kalbos. Priimtas naujas narys Brian Emerick, vos dviejų mėnesių senumo! Tai Mary Ann Brazas Emerick ir Gary Emerick sunus. Kuopa taipgi aukėjo \$50 kėglio turnyrui kuris įvyks šimt Milwaukee, Wisconsin.

Baigiant susirinkimą pagerbti penki kuopos nariai penkiasdešimt metų LDS nariai: George Janonis, Lillian Gugas, Anna Dauskas, Anna Demšienė Docukas ir Pat Stackwell (Stakvilienė). Jiems iteikta auksiniai ženklėliai. Kuopos sekretorius išdinkinas Servit Gugas juos nufotografavo prie didelio torto. Visiems penkiems kuopa vaišes fundavo, o tortą nupirko ir aukėjo Servit ir Ruth Gugas.

Susirinkime buvo malonu matyti Albert ir Alice Stacey (Stasiukėnus), kurie iš Michigano per visus šalčius ir sniegus į Floridą buvo "pabėgę".

Moterų Diena

Kovo 8 d. įvyko Tarptautinė Moterų Diena. Visame pasaulyje, ypatingai Tarybų Lietuvoj, ta diena labai svarbi ir visos moterys buvo gražiai pagerbtos. Tik Amerikoje tos šventės nėra, bet Detroito Moterų Pažangos klubas tos dienos neužmiršo ir ja minėjo savo susirinkime kovo 3 d. Susirinko gražus burys moterų ir pakalbėjo Klubu reikalais. Susirinkimą pravedė sekretorė-izdininkė Stefanija Masytė. Pasirodė, jog Klubas turi gražią sumą pinigų, ir vietoj visus išaukot, klubietės tuos pinigus skirs svarbiems reikalams. Nutarta kad visos moterys užsimokėjusios už 1984 metus mokesčius, kurios randasi slaugymo namuose, pasiieka Klubu narėmis be jokių mokesčių ateityje.

Po susirinkimo buvo vaišės kurias paruošė Moterų Klubu vardu Pat Stunskas. Valgėm dešreles su kopūstais ir gėrėm kavutę; Ruth Gugas dar visiems dave to gražaus torto, kuris buvo specialiai nupirktas pagerbti penkis LDS narius. Nors klubietė Teofilė Masienė susirinkime nedalyvavo, bet jos vardu visiems buvo fundyta stiprosios, paminėti ne tik Moterų Diena, bet ir Masienės gimtadienį, kuris įvyko kovo 4 d. Jai suėjo 91 metai amžiaus.

Visi dalyviai LDS ir Moterų klubo susirinkimuose linksmai praleido popietę ir ilgai pabendraavo. **Stefanija**

KANADOS ŽINIOS

MONTREAL, QUEBEC

Kviečiame Aidiečius

Pranešame ir kviečiame visus aidiečius ir laisviečius atsilankyti į šaukiamą aidiečių mitingą, kuris įvyks **balandžio-April 20 d.** rusų svetainėje — 3447 St. Laurens St., Montreal. Išgarsime iš veiklos raportus, padiskutuosime, o po mitingo prikavutės laisvai pasikalbėsime.

Pradžią 1:30 v. p. p.
Kviečia LLD Montreale kp. Valdyba

Ligoniniai

J. Taruška staiga susirgo, išvežtas į M. General ligoninę. F. Kalinauskas pergyveno antrą sunkią operaciją M. General ligoninėje. Jonas Kalinauskas taip pat operuotas M. General ligoninėje. A. Mikėnienė buvo staiga operuota R. Victoria ligoninėje. A. Kirkuvienė, pergyveno operaciją R. Victoria ligoninėje. Linkiu visiems greit pasveikti.

Išvyko

Birutė Manstavičiūtė su drauge išvyko į JAV praleisti kiek laiko.
Gero pasisekimo.

Aplanke Garnys

D. ir T. Lord (Vektortė) susilaukė sveiko ir gražaus sūnaus, o sesutei broliuko. Tėveliai naujagimiui labai džiaugėsi. Taip pat V. Vektorienė džiaugiasi sulaukusi naujo anukelio.
Linkiu gražiai augti.

Mirė

Emilė Matešienė (Gudaitė) 95 m., mirė R. Victoria ligoninėje. Kilusi iš Viešintų Anykščių raj. Į Kanadą atvykusi 1929 m. Laidotuvėmis rūpinosi brolio vaikai. Lietuvoje nuliūdime liko sesutė.
Artimiesiems gili užuojauta.
Velionei tebūna lengva žemėlė.

J-na

VERDUN, QUE., CANADA

Padėka

Po sunkios ir trumpos ligos mirus mūsų brangiai gyvenimo draugei ir vaikų mylimai motinai, Zonai Yuzilaitienei, norime širdingai padėkoti visiems kurie lankėte ligoninėje, dalyvavote šermyse ir palydėjote į kapines.

Mes jūsų visų nepamiršime už suteiktą užuojautą per "Laisvę".

O tau, brangi Zonyte ir mamyte, tegu būna lengva Kanados žemėlė. O mes tave visuomet lankysime ir prisiminsime su meile.

Vyras—ANTANAS
Sūnai—EDIS ir TONY ir
visa mūsų šeima
A. E. T. YUZILAIČIAI

LONDON, ONT.

Aplankius Torontą ir torontiečius

Vasario mėn. nuvykau į Torontą lankyti susirgusią seserį, B. Janauskiene. Jai buvo padaryta operacija išvalymui einančios į galvą venos. Operacija gerai pavyko, ir ligonė už savaitės galėjo grįžti namo ir toliau gydytis. Man pas ją teko išbūti pora savaičių su kelių dienų pertrauka.

Ta proga nuvykau į Sūnų ir Dukterų Pensininkų salę, kur buvo suruoštas lošimas, Bingo. Ten teko pasimatyti su didžiuliu pažįstamų tautiečių. Pasirodė, kad nežinrint žiemos šalčių, dar nemažai burių susirenka palost, pasižnekučiuoti ir pasivaikinti kavute ir užkandžiais, kuriuos susineša tie patys dalyviai.

Sios draugijos sekretorius, tos salės prižiūrėtojas ir tvarkytojas, Jonas Morkis daug darbuojasi lietuvių naudai, viską gražiai tvarko. A. Guobienė daug darbuojasi, atlikdama finansų sekretorės pareigas, ir praveda tuos lošimus. Viskas būtų gerai, kad, tik nemažėtų mūsų tautiečių eilės. Kasmet skaičius mažėja; vieni miršta, kiti serga, ar dėl silpnos sveikatos stovio jau nebegali atsilankyti į jokių suėjimus.

Dabartinio laiko, sergančių narių yra: B. Janauskiene, M. Daugėlienė, jau du mėnesiai kai ligoninėje, F. Jačys, A. Jurgutaitis, E. Jurazak. Taipgi, teko sužinoti, kad Jonas ir Adelė Ylos gydytojų priežiūroje — vienas akių regėjimo problema, kitam — dėl širdies ir blogos savijautos.

Pora narių išvykė į Floridą; V. Masienė ir A. Damašius. F. Balnys tik sugrįžęs iš Floridos, atsilankė net į Bingo. Greitu laiku ruošiasi išvykti į Kubą, Emilija ir Semas Paberaliai su anūke — Danna-Lyn. J. Morkis su žmona ir podukra, ruošiasi vykti į Lietuvą Dainu Svenitei. Ten ketina rufilmuoti šventę, paodoti torontiečiams.

Bingui šeiminkavo gera šeiminkė — Kukterienė. Buvo idomu dar kartą pasimatyti su draugiškais torontiečiais ir matyt, kad jų klubas dar gyvuoja.

Žiemos kelionė audringojo dienoj

Turiu važiuoti iš Londono, Ont. į Torontą, įpusėjus vasario mėnesyje. Tarp šių dviejų miestų, kelionės tarpas yra virš 350 kilometrų. Tai ne tolima kelionė. Atsikėlus ankstyvą rytą, žiūrui per langą, koks oras. Visur baltuoja sniegas, ne tik ant gatvių ir namų, bet ir medžių ir ju šakos net palinkusios nuo sunkaus sniego. Gražu matyt, nes retenybė, kad kada taip pasnigtų ir kad sniegas laikytųsi ant pliku medžių šakų. Dar ir snuguriavo, bet, atrodo, kad bus galima autobusu važiuoti.

Nuvykau į autobusų stotį, ir 8 v. ryto pradžioje kelionė. Keleivių nemažai, bet visų sėdynių nepildė. Kai išvažiavom iš miesto ir pasukom į greitkelį, važiuojo nemažai mašinų, bet pamažu, nes tik buvo nuvalyta viena pusė ir kita — iš priešingos pusės. Kitos dvi pusės paliktos nevalytos, nes, matomai, plūgai nespėjo sniego valyti,

NORWOOD, MASS.

Vasario 5 d. Franklin House Healthcare, Franklin, Mass., staiga mirė Adomas Rakutis, sulaukęs 90 m. Buvo vedęs Stelą Budrevičienę Rakutienę. Su ja labai gražiai sugyveno 16 m. Mažai tokių žmonių, kad taip sugyventų! Rodos tik gyvenk ir norėk gyventi. Abudu su žmona pradėjo nesijauti, nes Stellos širdis pradėjo šlubuoti. Doktoras patarė abiem eiti į slaugymo namus. Paliko ir savo butą, Norwood, Mass. Išbuves tik dvi savaites, mirė.

Ilgus metus gyveno Brockton, Mass. o sūnus ir netoli tebegyvena. Buvo pašarvotas Yakawonis-Tomas laivais.

Mirė Alice Dick Stevens

Vasario 23-iaja d. Framingham, Mass. būdama 89 metų amžiaus ligoninėje mirė Alice Dick Stevens, žinomos dailininkės May Stevens (Baranikiens) motina. Alice Stevens gimė neturtingoje airių škotų kilmės šeimoje New Brunswick provincijoje Kanadoje. Kaip jauna mergina atvyko į Bostoną, kur dirbo prie įvairių darbų ir iškėję už laivų statybos darbininko Ralph Stevens. Ten praleido didesnę savo gyvenimo dalį Bostono Quincy priemiestyje.

Jų duklė May Stevens yra plačiai žinoma kaip socialistinių-feministinių nusistatymų dailininkė, taipgi kaip poetė. Jos motina Alice išgarsėjo netiesioginiai per savo duk-

terų meno darbus: jos tapybos drobių ir kolažų ciklus **Ordinary-Extraordinary (Paprasta-Nepaprasta)**, kur ji sugretino Alice Stevens su Roza Luksenburg — pabrėžiant mintį, kad abi ir paprastos ir nepaprastos. Tie jos darbai sutraukti į keliaujančią parodą, kuri rodoma eilėje universitetų galerijų. Paroda prasidėjo praeitais metais jos gimtinėje mieste, Bostono universiteto galerijoje.

Velionė buvo sukremuota Framingham. Privatines laidotuvės įvyks New Yorke. "Laisvės" redakcinė kolegija reiškia užuojautą dail. Stevens-Baranikienei ir jos vyrui dailininkui R. Baranikiui.

MIRĖ

Mary Sienkiewicz telefonu pranešė, kad Wilkes-Barre, Pa. mirė Antanas Globičius. Plačiau žadėjo parašyti vėliau.

Drauge

MIRĖ

Mary Sienkiewicz telefonu pranešė, kad Wilkes-Barre, Pa. mirė Antanas Globičius. Plačiau žadėjo parašyti vėliau.

MIRĖ

Sekmadienį, kovo 17 d. mirė Marcelė Sukaitienė. Pašarvota Šalinskienės koplyčioje, Woodhaven, N. Y.

MIRĖ P. BLIEKA

Nellie Valaitis mums praneša, kad Canby, Oregon sausio 20 mirė "Laisvės" ir "Vilnės" skaitytojas Povilas Blika. Velionis gimė 1893 metų rugpjūčio 12 d. Vilniaus apylinkėje. Atvykęs jaunas į Ameriką, gyveno Chicagoje ir Easton, Pennsylvania, kur buvo restorano savininkas. Vėliau, nuvykęs į Oregoną dirbo kaip virėjas-šefas.

Velionis priklausė Lietuvių Literatūros Draugijai ir kitoms pažangiosioms organizacijoms, buvo geras spaudos rėmėjas.

Nuliūdime paliko jo gyvenimo draugę Nina ir giminės Lietuvoje.

RITA LUNSKIENE

Šviesa

Dangus man dovanojo šviesą,
o žemė — paprastas rankas.
Tegu dangus ir žemė —

dviese —
mane po akmeniu užkas,
bet aš esu. Suvirpa laikas —
lyg paukštis, lesantis gretai.
Per pusę skyla visata —
kai žydi pienė,
verkia vaikas.

Būties ir nebūties jungty
šviesa kartoja painią lygtį,
ir nežinau — išnykt ar likti
akimirkoj, kurią jaučiu.

May Stevens drobė "Gyvenimas" [A Life] kurioje alegoriškai portretuojama jos motina trumpas laikas prieš mirtį. Paveikslas, kuris yra desimties pedų pločio, įjungtas į jos keliaujančiąją parodą.

mat, snigo per visą naktį, net pradėjus važiuoti, jau ėmė smarkiau snigti. Jau lenkti kitas mašinas buvo neįmanoma, tad autobusus turėjo sekti paskui priešais važiuojančias mašinas ir sunkvežimius.

Pravažiuojant, teko matyti nemažai mašinų įklampusių sniege, prie užsisukimų ir net pora apvirtusių sunkvežimių.

Pavažiavus apie 50 kilometrų, sustojau priekyje važiuojančių mašinų, sustojome ir mes. Sniegas smarkiai sniega, ir jau stiprus vėjas jį dar blaško į visus šonus, taip, kad sunku ir bematyti, kas priekyje dedasi. Vieta kur sustojom yra netoli Woodstock miesto, kuris randasi, taip vadinamoj "lietaus ir sniego juostoje". Yra žmonių pastebėta, kad ties ta vieta, žiemos laike daugiausia lyja ir sniega.

Išstovėjom nepajudėję 2 valandas. Autobusas šiltas, tad vieni keleiviai snaudė, kiti skaitė, ar ka tai raše, o aš dairiaus į apylinkes ir tėjau kaip audra apie mus šėlo. Į kita pusę pravažiavo sunkvežimiai ir auto mašinos, bet nedaug, o pro mus — sniego pūgos, policijos

mašina, du sunkvežimiai su smėliu ir dar pora sunkvežimių su kuo kitu, reikalingu ištikus tam tikrai avarijai. Iš to teko spresti, kad kur tai priekyje įvyko didelė avarija, matomai, kokio sunkvežimio. Per tą laikotarpį p. sniego daug sniego, ir kai kurie vairuotojai, turėdami kastuvus, apie savo mašinas kaptė sniegą. Už kiek laiko priekinės mašinos pradėjo judėti ir išsijudino mūsų autobusas. Važiavo pamažu. Kai privažiavome kryžkelę, kur jungiasi kitas didesnis kelias, policininkas mojuodamas su šviesa rodė visiems sukli kitą kelią, o tą mūsų greitkelį uždarė. Tokiu būdu, mes turėjome keliauti mažesniais keliais: pro Brandfordą, Hamiltoną, kur kelias ėjo palei Ontario ežerą.

Buvo įdomu tai, kad vos spėjus pravažiuoti Woodstock (sniego ir lietaus juosta), apstojau snigti, ir vėliau važiuodami pro Hamiltoną, įvažiuojame į lietu. Baigiant važiuoti į Torontą, vietomis stovėjo klanai vandens ir mašinos negalėjo smarkiau važiuoti, nes sniego kopos neleidė vandeniui nubėgti. Kai kuriose vietose žmonės

valė skyles nuo sniego, kad galėtų vanduo nubėgti.

Tą dieną iš Londono mums nuvažiuoti į Torontą truko 6 valandas, kas paprastai ima tik 2 v. 30 min.

Žiemą keliaudamas į tolimesnę kelionę Kanadoje turi būti pasiruošęs sutikti įvairių oro permainų, ypatingai keliaujant į Vakarų: Manitobą, Saskatchewaną, Albertą ir Britų Kolumbiją.

Si žiema mūsų mieste, Londone, prasidėjo vėlai, bet buvo žiauri. Mums teko pergyventi net keturias audras; pirmutinė buvo didelė, šiautė tris dienas ir naktis, taip, kad maišėsi "dangus su žeme". Dvi kitos buvo mažesnės, o ši, ketvirtoji nebuvo didelė, bet žmonėms padarė daug nuostolių. Iš pradžių pradėjo snigti, paskui lyti ir naktį pašalo, taip, kad keliai tapo apdengti ledu, kad paeiti buvo neįmanoma, nes ant sniego paviršiaus stovėjo storas ledo klodas. Įvyko daug avarių ir padaryta kitų nuostolių.

Laukiame pavasario, kuris jau artėja ir tikimės, kad daugiau tokių audrų šiais metais neteks matyti, tokių keliučių nebeteks pergyventi.

J. Naruševičienė

WOODHAVEN, N. Y.

MIRUS

buvusiam "Aido" choro mokytojui

George Kazakevičius

Reiškiamė gilią užuojautą velionio žmonai Valerie, dukrai Joyce, sesutei Florence, visoms giminėms, draugams bei artimiesiems.

HELENA ir ROBERTAS FEIFERIAI
St. Petersburg, Florida

WOODHAVEN, N. Y.

MIRUS

George Kazakevich

Reiškiamė nuoširdžią užuojautą jo žmonai Valerie, dukrai Joyce, sesutei Florence ir visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems.

Yule Lazauskienė
Amilija Aimantienė
Helen ir Isidore Chalkei
Valentina ir Alex Nevins
Natalie ir August Iešmantai
Ft. Lauderdale, Fla.

WOODHAVEN, N. Y.

MIRUS

George Kazakevich

Reiškiamė gilią nuoširdžią užuojautą jo žmonai Valerie, dukrai Joyce, sesutei Florence ir visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems.

Mes taipgi liūdime netekę mylimo draugo.

SYLVIA ir ALGERD BUKAS
Sands Point, N. Y.

NORWOOD, MASS.

MIRUS

Adomui Rakutis

Reiškiamė gilią užuojautą jo mylimai žmonai Stellai ir sūnui Adomui su žmona ir anūkui Adam, ir podukroms Josie ir Jenny.

Mes visi kartu liūdime netekę mylimo draugo.

Anna ir Steve Janus
Pranas Preibis
Julia Družienė
Victor Kavoliunas
Monica Trakimavičienė
Olga ir Attilio Strapponi
Elizabeth Repšis

MUNSON, MASS.

MIRUS

Albert Dupsha

Reiškiamė nuoširdžią užuojautą dukroms Jacqueline Award, Sandra Perrin, ir Joanne Dupsha, sūnams Michael ir Stephen, sesutei Yvonne Snaras, broliui William, anūkams ir visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems.

Mes visi kartu liūdime netekę mylimo draugo.

LITHUANIAN SENIOR CITIZENS CLUB
VALDYBA IR NARIAI
St. Petersburg, Fla.

MUNSON, MASS.

MIRUS

Albert Dupshai

Reiškiamė gilią nuoširdžią užuojautą dukroms Jacqueline Award, Sandra Perrin ir Joanne Dupsha, sūnams Michael ir Stephen, sesutei Yvonne Snaras, broliui William, anūkams ir visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems.

Zinokite, kad ir mes kartu liūdime netekę mylimo draugo.

SYLVIA ir ALGERD BUKAS
Sands Point, N. Y.

MUNSON, MASS.

MIRUS

Albert Dupsha

Reiškiamė gilią užuojautą jo šeimai, artimiesiems, giminėms, pažįstamiems ir draugams.

Mes visi liūdime netekę gero draugo ir veikėjo.

L.D.S. KUOPA 74
Bridgeport, Conn.

PAGERBTOS LAISVIETĖS MOTERYS

Sekmadienį, kovo 10 dieną, "Laisvės" salėje buvo gražiai paminėta Tarptautinė moters diena.

Dabar "Laisvės" laikraštis išėina kas antrą savaitę, turime problemų ir su paštu, todėl bijojom, kad nedaug

žmonių sužinos apie mūsų parengimą, laiku negaus pranešimo. Bet žmonių susirinko pakankamai, o ir visas minėjimas praėjo labai gražiai ir linksmai.

Moters dienos minėjimą organizavo "Aido" choras. Jo pirmininko pavaduotoja ir "Laisvės" direktorių tarybos sekretorė Naste Buknienė labai gražiai pravedė šį pažangiečių renginį. Ji pirmiausia pakvietė Lietuvių darbininkų susivienijimo centro komiteto sekretorę Ameliją Juskovich, kuri gražioje prakalboje angliskai apibūdino Amerikos moterų kovą už lygias teises, už taiką, socialinę pažangą, tautų draugystę.

Po Amelijos kalbos Nastė pakvietė "Aido" chorą, kuriam vadovauja mokytoja Mildred Stensler choras, scenoje išėjus beveik visas, sudainavo keturias dainas, ma-

Vaclovas Sakalauskas

Akordeonu publiką linksmina Florens Kazakevičiūtė.

Paulina Kalenda, Helen Sirgdienė, Merė Stukienė.

Nelė ir Ben Skublickai

Nastė Buknienė ir Viktoras Bekeris.

Dainuoja Aido choras, vadovaujamas Mildred Stensler.

loniai pradžiuginamas klausytojus.

Apie kovo 8-osios dienos tarptautinę reikšmę, apie tarybinių moterų darbą ir kūrybą kalbėjo Tarybų Sąjungos ambasados Washingtono pirmasis sekretorius, konsulas Vaclovas Sakalauskas. Kovo 8-oji Lietuvoje ir visoje Tarybų Sąjungoje yra nedarbo diena, moterims išteikiamos gražiausios pavasarinės gėlių puokštės, gražiausi žiedai. Tą dieną sveikinamos motinos, žmonos, draugės.

Nelė Ventienė

Elena Brazauskienė

Sofija Stasiukaitienė

Aldona Klimaitė-Divetsko

Aldona Žilinskaitė-Anderson

Emilija Juskovičienė

Ona Jakštienė ir Aldona Katinienė

Silvija Puzauskaitė-Bukas ir Florens Kazakevičiūtė

Scenoje vėl skambėjo daina — į ją išėjo viešnia iš Hartfordo Elena Brazauskienė, pradžiuginanti daina dažno laisviečių susirinkimo dalyvius.

Kelias dainas apie moteris, meilę joms padainavo "Aido" choro solistas Victor Bekeris, jam akompanavo Mildred Stensler.

Daug klausytojų katučių susilaukė jaunatviškas Aldonos Klimaitės — Devetso balsas. Visiems ypač patiko jos šmaikšti dainelė apie kaites. Aldonai, kaip ir Elenai Brazauskienei, akompanavo buvusi "Aido" choro mokytoja Aldona Anderson-Zilinskaitė.

Laisvietės moteris sveikino ir laikraščio "Moscow News" korespondentas prie Jungtinių Tautų Vilius Kavaliauskas.

Abu svečiai iš Tarybų Lietuvos vėliau pasinaudojo proga ir pasveikino su 78-mečiu "Laisvės" direktorių tarybos pirmininką Povilą Ventą. Povilas buvo labai gražiai pagerbtas Lietuvoje, respublikos Aukščiausios Tarybos Prezidiumas apdovanojo jį medaliu. Laisviečiams plojant, svečiai iteikė specialią dovaną — Majakovskio poemą anglų kalba "Lenin", kuria Tarybų šalies bičiulį Povilą Ventą apdovanojo draugai iš Tarybų Sąjungos nuolatinės atstovybės prie Jungtinių Tautų.

Mildred Stensler

Pabaigoje kalbėjo Povilas Venta, kuris tadien nelabai gerai jautėsi ir todėl nedainavo chore. Jis pasveikino laisvietes, priminė apie laikraščio reikalus, kalbėjo apie "Laisvės" grupę į Lietuvą, padėkojo vakaro rengėjoms.

Ši "Laisvės" parengimą darbą ir gražiomis dovanomis parėmė Aldona Katinienė, Nelė Ventienė, Sofija Stasiukaitienė, Adelė Lupševičienė, Nelė Sumbrys. Vakarp visus labai gražiai linksmino Florens Kazakevičiūtės akordeonas. Pagerbti moteris prie baro pasidarbavo Jonas Katinas ir Karolis Benderis.

Pavaišinti minėjimo dalyvius gausiai prisidėjo Silvija ir Al Bukai.

Laisviečių loterija vedė Mildred Stensler ir Nastė Buknienė.

Svarbūs pranešimai

"Aido" choro pamokos įvyks šeštadienį, kovo 23 d., 3 v. p. p.

Prašome visus aidiečius į pamokas ir norinčius dainuoti priklausyti draugiškame dainininkų kolektyve.

Sekmadienį, kovo 24 d. "Laisvės" salėje įvyks L.D.S. 1-osios kuopos susirinkimas 2 v. p. p. Po susirinkimo bus margučių balius ir daug kitų siurprizų staigmenų.

"Laisvės" Bendrovės direktoriai kviečia į susirinkimą posėdį, kuris įvyks an-

tradienį balandžio 2 d., 2 v. p. p. Prašome visus direktorius dalyvauti. Turime daug "Laisvės" laikraščio reikalų aptarti.

"Laisvės" suvažiavimas ir banketas įvyks sekmadienį, balandžio 21 d., 10:30 val. ryto. Po suvažiavimo 1 val. bus pietūs. Apie kooperatyvinės Bendrovės dalininkų suvažiavimą, bus daugiau pranešta "Laisvėje".

Visi parengimai ir susirinkimai įvyks "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

P. V.

BRIEFS

Opinion polls show that the vast majority of the American people are opposed to U. S. policy in Central America. The time is long past for silent headshaking. Each of us must challenge ourselves and one another to raise voices and take action in opposition to the death and destruction being carried out in Central America in our name.

Bill Lambiasi from Brooklyn, N. Y. writes:

"Brooklyn: It is appalling that the plan to fund a life-saving liver transplant was abandoned. I think it's sad that our government will think nothing of pumping millions into armaments but is hesitant to help finance life-saving operations. The government seems to place more value on the destruction of life rather than its preservation."

Social Security is a promise, a contract, and a moral obligation. It must be preserved as a system and its beneficiaries must be protected.

Senator Alfons M. D'Amato says:

"While there is much public discussion of the deficit, it would be a terrible mistake and an unforgivable breach of faith to look so

savings from Social Security as a device for reducing the deficit. I realize the importance of Social Security to all New Yorkers and I pledge to fight against any initiative which would undermine Social Security and break the promises we, as a people, have made to our own mothers and fathers. Our aged and disabled must not be made the scapegoats for our failure to control government spending.

Social Security benefits and cost-of-living increases are the main source of funds for many retirees. Without Social Security, many of our aged and disabled would be unable to purchase even the necessities of life. I strongly support Social Security and, with your help, I will fight to assure that the system remains strong and healthy so

it can meet our vital needs both now and in the future."

Diana Watkins from Kerhonkson, N. Y. writes in Parade magazine:

To President Reagan:

I am writing to you as a mother, as a veteran of the 2nd World War, as a citizen and active member of my community. My feelings are expressed by millions of our people — and millions all over the world. No nation has the right to destroy the world as we know it. We need to meet with the Russians as equals — we are both great nations. We have the responsibility to keep the peace.

Diana Watkins
Kerhonkson, N. Y.

Ksavera Kaross, our well known activist writes from San Leandro, California that this winter was the coldest winter they had since she has lived in California. They even had morning frosts which were quite heavy but her camillias, azaleas, daisies and orchids are blooming and some trees are in full bloom. The cold did not hurt them, but it hurt her financially because she had to have her furnace going all day. Her heating bills were very high.

Ksaver's book about the Russian Institute has been printed in Lithuania and is on the stands since last November.

Ksavera is the President of American Russian Institute and she says now they have so much to do in all organizations, especially among the seniors. It seems that they forever are planning demonstrations, etc.

Ksavera may come to visit her daughter and us around Easter time.

New York Aido chorus performed very well at the International Women's Day affair, and credit goes to Aidas also for organizing that affair. It was a good affair in every way. Read all about in Lithuanian write-up.

Ilse

Every five years Big Festivals are taking place in the Baltic States — Estonia, Latvia, Lithuania. This year is the big year.